

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ТА
МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

Україна: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗ

43

2017

"Україна: перспективи розвитку (Консенсус-прогноз)" – періодичне видання Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, підготовлене департаментом економічної стратегії та макроекономічного прогнозування, головною метою діяльності якого є вироблення рекомендацій економічної політики щодо забезпечення стабільного й збалансованого економічного зростання України та макроекономічне прогнозування можливих сценаріїв розвитку країни. Публікація стане у нагоді урядовцям, фахівцям центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковцям, представникам громадських організацій, усім, кого цікавлять питання соціально-економічного розвитку країни, макроекономічного прогнозування.

"Консенсус-прогноз" – це усереднені значення основних прогнозних показників економічного розвитку України, які розраховані на основі експертних оцінок учасників опитування. Наведений у публікації прогноз економічного і соціального розвитку України на 2016-2018 роки розраховано на базі матеріалів, наданих експертами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, Державного науково-дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки, ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України", Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, Інституту еволюційної економіки, Міжнародного центру перспективних досліджень, Dragon Capital, The Bleyzer Foundation, Агентства індустріального маркетингу.

Значасмо! Враховуючи швидкозмінність подій у вітчизняній економіці та невідомість й загрози її подальшого розвитку, що позначилися на формуванні значної варіації / діапазону прогнозних оцінок, наданих усіма прогнозуючими організаціями-учасниками (експертами) опитування, з метою зменшення впливу показників, що знаходяться поза межами найбільшої сукупності прогнозних оцінок, була змінена методологія розрахунку консенсусних оцінок по макроекономічним показникам та припущенням.

На базі проведеного тестування було визначено, що для більш ефективного представлення узагальнюючих показників краще використовувати розподіл показників за функцією медіана (до цього часу розрахунок здійснювався за допомогою функції арифметичного та геометричного середнього значення). Функція медіана залишається більш стійкою до коливань між максимальними і мінімальними представленими величинами.

Звертаємо увагу на те, що усі узагальнені макропоказники, наведені у даному документі, розраховані як медіана.

"Консенсус-прогноз" ґрунтується на опитуванні провідних експертів у сфері макроаналізу та прогнозування. Просимо звернути увагу на те, що всі прогнозні показники, надані учасниками опитування, не є офіційними прогнозами установ, а лише експертними оцінками фахівців. Опитування експертів, що проводилося у грудні 2016 року, наведено у даному випуску "Консенсус-прогнозу".

Ми висловлюємо щире подяку всім спеціалістам, які брали участь у цій роботі.

При використанні матеріалів посилання на джерело обов'язкове.

© Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Департамент економічної стратегії та макроекономічного прогнозування

ЗМІСТ

ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ за 2011-2015 РОКИ	4
ДИНАМІКА ПРОГНОЗУ НА 2015 РІК	5
СТИСЛИЙ ОГЛЯД ПРИПУЩЕНЬ	6
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2016-2018 РОКИ	7
РИЗИКИ НА 2016-2018 РОКИ	17
ТАБЛИЦІ	19

Видання підготовлено Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та містить матеріали, що були представлені провідними експертами (організаціями), які здійснюють свою діяльність у галузі макроекономічного аналізу та прогнозування.

Метою проведення опитування є підвищення якості макроекономічних прогнозів шляхом вираження експертної думки (поточних економічних тенденцій, результатів досліджень, прогнозів), визначення перспектив стосовно подальших шляхів розвитку країни та обміну інформацією між основними прогнозуючими організаціями (урядовими установами, міжнародними фінансовими організаціями, науково-дослідними інститутами, аналітичними центрами, недержавними організаціями тощо).

Таблиця 1

 Основні макроекономічні показники за 2011-2015 роки¹

Показники	Період	2011	2012	2013	2014	2015
Національні рахунки, млрд грн						
Номінальний ВВП		1 300,0	1 404,7	1 465,2	1586,9	1988,5
Споживання		1 094,2	1 221,2	1 329,6	1430,0	1709,2
Валове нагромадження		291,7	305,0	270,9	212,6	316,8
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг		-85,9	-121,5	-135,3	-55,6	-37,5
Індекс, %, річна зміна)						
Реальний ВВП		5,5	0,2	0	-6,6	-9,8
Споживання		11,3	7,4	5,2	-6,2	-15,9
Валове нагромадження основного капіталу		8,5	5	-8,4	-24,0	-9,2
Експорт товарів та послуг		2,7	-5,6	-8,1	-14,2	-13,2
Імпорт товарів та послуг		15,4	3,8	-3,5	-22,1	-17,9
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна						
Сільське господарство		20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
Промислове виробництво		8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Інфляція, індекс (%)						
Індекс споживчих цін (середній за рік)		108,1	100,5	99,8	112,1	148,7
грудень до грудня попереднього року		104,5	99,8	100,5	124,9	143,3
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		119,0 ²	103,7 ²	99,9	117,1	136,0
грудень до грудня попереднього року		114,2 ²	100,3 ²	101,8	131,8	125,4
Зовнішній сектор, млрд дол. США						
Рахунок поточних операцій		-11,3	-15,6	-18,3	-4,6	-0,2
Обсяг експорту товарів та послуг		81,3	83,9	78,7	65,4	47,9
Обсяг імпорту товарів та послуг		-92,1	-99,1	-95,7	-70,0	-49,6
Фінансовий рахунок		-8,7	-11,4	-20,3	9,1	-0,6
Прямі іноземні інвестиції (притік)		6,6	6,9	3,9	0,3	3,0
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		31,8	24,5	20,4	7,5	13,3
Обмінний курс, грн/дол. США						
Середній		7,97	7,99	7,99	11,89	21,84
На кінець періоду		7,99	7,99	7,99	15,77	24,00
Державні фінанси, млрд грн						
Доходи зведеного бюджету		398,6 ²	445,5 ²	442,8 ²	456,1	652,0
Видатки зведеного бюджету		421,6 ²	492,5 ²	505,8 ²	523,1	679,8
Сальдо зведеного бюджету		-23,1 ²	-46,9 ²	-63,6 ²	-72,0	-30,9
Державний борг (прямий та гарантований)		473,2	515,5	584,8	1 100,8	1 571,8
Соціальні показники						
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15-70 років		8,0	7,6	7,3	9,3	9,1
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		2 648	3 041	3 282	3 480	4 195

¹ Показники наводяться без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь

² Показники наводяться з урахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь

Таблиця 2

Динаміка прогнозу на 2015 рік

	2015 звіт	Прогноз на 2015 рік станом на:						Відхилення (12 2015/ звіт)
		05/2014	09/2014	12/2014	05/2015	09/2015	12/2015	
Національні рахунки, млрд грн								
Номінальний ВВП	1 988,5	1 688,9	1 695,0	1 694,5	1 949,0	1 971,8	1 943,9	-2,2%
Споживання	1 709,2	1 500,9	1 514,9	1 526,8	1 738,0	1 716,5	1 691,4	-1,0%
Валове нагромадження	316,8	276,7	248,5	219,6	261,8	276,3	267,5	-15,6%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-37,5	-91,4	-66,1	-62,6	-44,7	-20,3	-21,6	+15,9 млрд грн
Індекс (% , річна зміна)								
Реальний ВВП	-9,8	1,9	1,2	-3,9	-8,3	-10	-10,3	-0,5 в.п.
Споживання	-15,9	1,2	0,3	-3,0	-9,9	-15,1	-16,3	-0,4 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	-9,2	1,7	2,9	-2,5	-19,7	-22,5	-16,9	-7,7 в.п.
Експорт товарів та послуг	-13,2	3,4	3,7	-3,5	-17,7	-22,9	-20,7	-7,5 в.п.
Імпорт товарів та послуг	-17,9	2,8	2,3	-4,1	-22,3	-26,2	-26,9	-9,0 в.п.
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна								
Сільське господарство	-4,8	-	-	-	-3,7	-4,0	-4,0	+0,8 в.п.
Промислове виробництво	-13,0	-	-	-	-12,4	-14,7	-14,5	-1,5 в.п.
Інфляція, індекс (%)								
Індекс споживчих цін (середній за рік)	148,7	108,5	110,5	117,2	148,5	149,3	148,6	-0,1 в.п.
грудень до грудня попер. року	143,3	107,5	108,5	112,8	146,4	147,0	145,0	+1,6 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	136,0	110,9	110,2	120,1	139,7	136,7	136,6	+0,6 в.п.
грудень до грудня попер. року	125,4	110,3	110,3	115,1	135,0	133,0	129,8	+4,3 в.п.
Зовнішній сектор, млрд дол. США								
Рахунок поточних операцій	-0,2	-8,4	-6,3	-4,4	-1,9	-0,9	-0,9	+\$0,7 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг	47,9	85,8	77,9	69,5	50,5	47,1	46,8	-2,3%
Обсяг імпорту товарів та послуг	-49,6	-94,4	-83,7	-73,5	-52,4	-48,5	-48,3	-2,6%
Фінансовий рахунок	-0,6	12,5	6,6	3,3	-1,5	-0,5	0,6	+2 раза
Прямі іноземні інвестиції (притік)	3,0	5,2	3,3	2,3	1,0	0,8	0,8	-\$2,2 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)	13,3	20	20	15,5	12,9	12	12,0	-\$1,3 млрд
Обмінний курс, грн/дол. США								
Середній	21,84	11,00	12,50	16,25	23,50	23,00	22,50	+3,0%
На кінець періоду	24,00	-	-	-	25,00	24,00	24,00	-
Державні фінанси, млрд грн								
Доходи зведеного бюджету	652,0	528,2	522,8	514,0	571,8	595,0	606,0	-7,1%
Видатки зведеного бюджету	679,8	579,3	583,5	582,0	631,0	620,0	645,4	-5,1%
Сальдо зведеного бюджету	-30,9	-51,1	-60,3	-68,0	-59,3	-25,0	-39,4	+8,5%
Державний борг (прямий та гарантований)	1 571,8	-	-	-	1 720,0	1 720,0	1 658,8	+5,5%
Соціальні показники								
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15-70 років	9,1	7,8	8,0	9,5	10,5	10	10,0	+0,9 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	4 195	3 733	3 750	3 720	3 867	4 075	4 117	-1,8%

СТИСЛИЙ ОГЛЯД ПРИПУЩЕНЬ

Таблиця 3

Узагальнені припущення макроекономічного прогнозу

Показник \ Період	На 2016 рік станом на						На 2017 рік станом на				На 2018 рік станом на		
	05/2015	09/2015	12/2015	04/2016	08/2016	12/2016	12/2015	04/2016	08/2016	12/2016	04/2016	08/2016	12/2016
ВВП, % реальні зміни:													
Російська Федерація	-1,1	-0,4	-0,6	-1,2	-1,2	-0,8	-0,7	0,5	0,8	1,1	0,5	1,0	1,2
США	3,1	2,8	2,8	2,5	2,4	2,3	2,4	2,5	2,4	2,3	2,5	2,4	2,1
Китай	6,5	6,6	6,5	6,5	6,5	6,6	6,5	6,0	6,2	6,2	6,1	6,1	6,0
Єврозона	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,8	1,7	1,5	1,6	1,9	1,5	1,6
Євро-28	-	-	-	1,8	1,7	1,9	-	1,8	1,8	1,7	1,9	1,7	1,8
Ціни на нафту марки Brent, середньорічна, дол. США/барель	70	51,8	53	40	43	43,7	48,5	44,5	48	50	48,5	47,5	55
Ціна на чорні метали, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-	-	-	-10	0,5	-5,3	-	6,3	5,0	5,0	5,0	5,0	4,5
Ціна на залізну руду, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-	-	-	-12	-0,8	-4,1	-	5,0	3,7	1,8	3,8	3,5	3,7
Ціна на карбамід, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-	-	-	-8,8	-17,9	-28,1	-	1,4	2,6	3,6	2,3	2,3	4,0
Ціна на пшеницю, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-	-	-	-5,5	-7,1	-13,2	-	5,0	4,8	4,0	5,0	5,0	5,0
Ціна на кукурудзу, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-	-	-	-4,0	-1,7	-1,0	-	4,0	3,0	2,5	4,0	2,0	3,5
Середньорічний обмінний курс, євро/дол. США	1,07	1,11	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,08	1,10	1,10	1,07
Середньорічна ціна на імпортований природний газ, дол. США за 1 тис. м3	295	285	234	202	192,5	195,5	210	221	200	211	220	210	220
Зміна тарифів на комунальні послуги (грудень до грудня), на базі яких розраховується індекс споживчих цін, %, зокрема:													
природний газ	8	7,5	20	26	42	41,0	15	20	21	17,5	12	8	12
гаряча вода, опалення	40,5	20	36	36	82	86	20	20	19,5	21	15	6,4	18
електроенергія	52,5	15	38,5	52,5	55	58,5	10	30	28	23	20	20	20
Мінімальна заробітна плата середньорічна, грн.	1 455	1 400	1 400	1 434	1 434	1 439	1 554	1 600	1 612	3 200	1 763	1 757	3 500
Врожай зернових, млн. тонн	58	58	58,5	58,5	60	62,2	57	58,5	60	61,5	60,8	60	62
Облікова ставка, %, на кінець року	20	20	20	18	15	14	18	17,5	12	12,5	-	-	11
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	25	19,8	19,3	19	17,5	18	18	19,5	17	15	18,5	15,5	14
Залучення ресурсів МВФ Нацбанком та Урядом України, млрд. дол. США	-	-	-	5,5	1	1	-	4	2,8	2	3	3	3
Доходи бюджету від приватизації, млн. грн.	1 500	1 500	5 250	3 375	1 600	100	1 200	1 000	1 600	500	1 500	750	500

ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2016-2018

До Вашої уваги пропонується шостий варіант прогнозу основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2016 рік, четвертий - на 2017 рік та третій варіант прогнозу основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2018 рік, розраховані на базі матеріалів, представлених учасниками опитування (табл. 7 – 10).

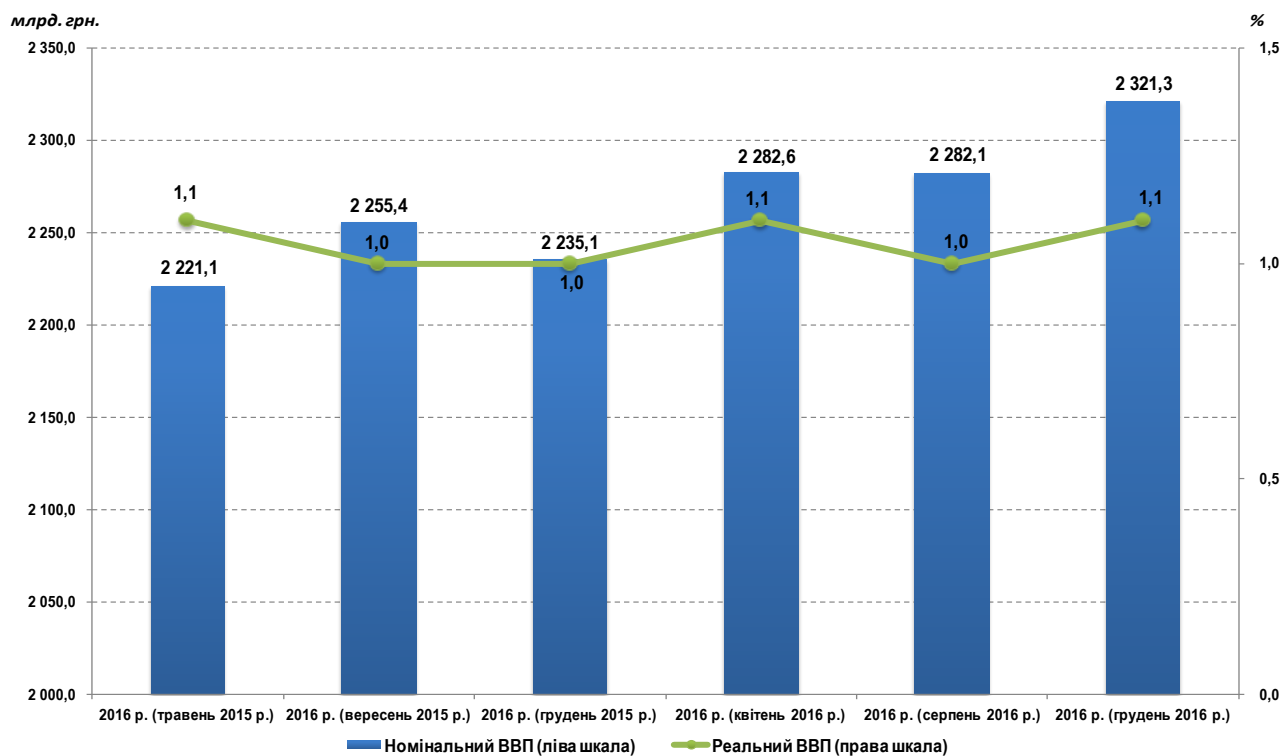

Рис. 1. Консенсус-прогноз реального та номінального ВВП на 2016 рік

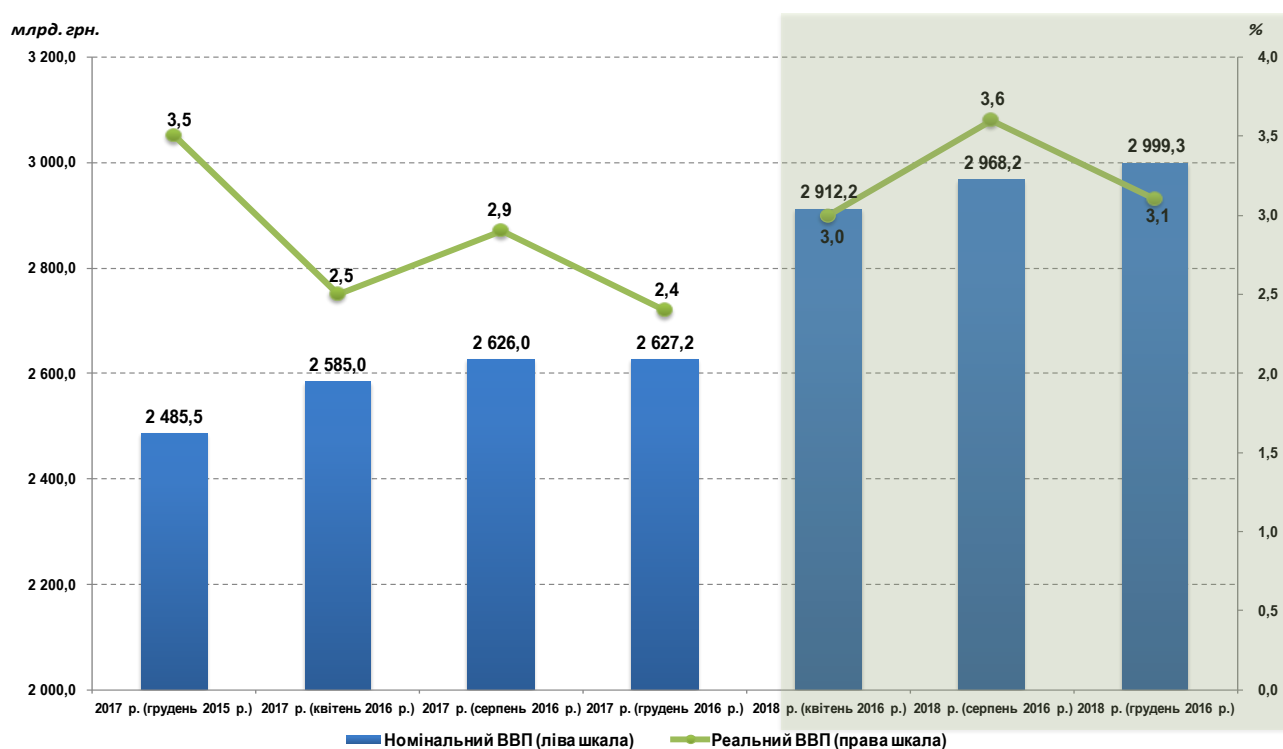

Рис. 2. Консенсус-прогноз реального та номінального ВВП на 2017-2018 роки

% до попереднього року

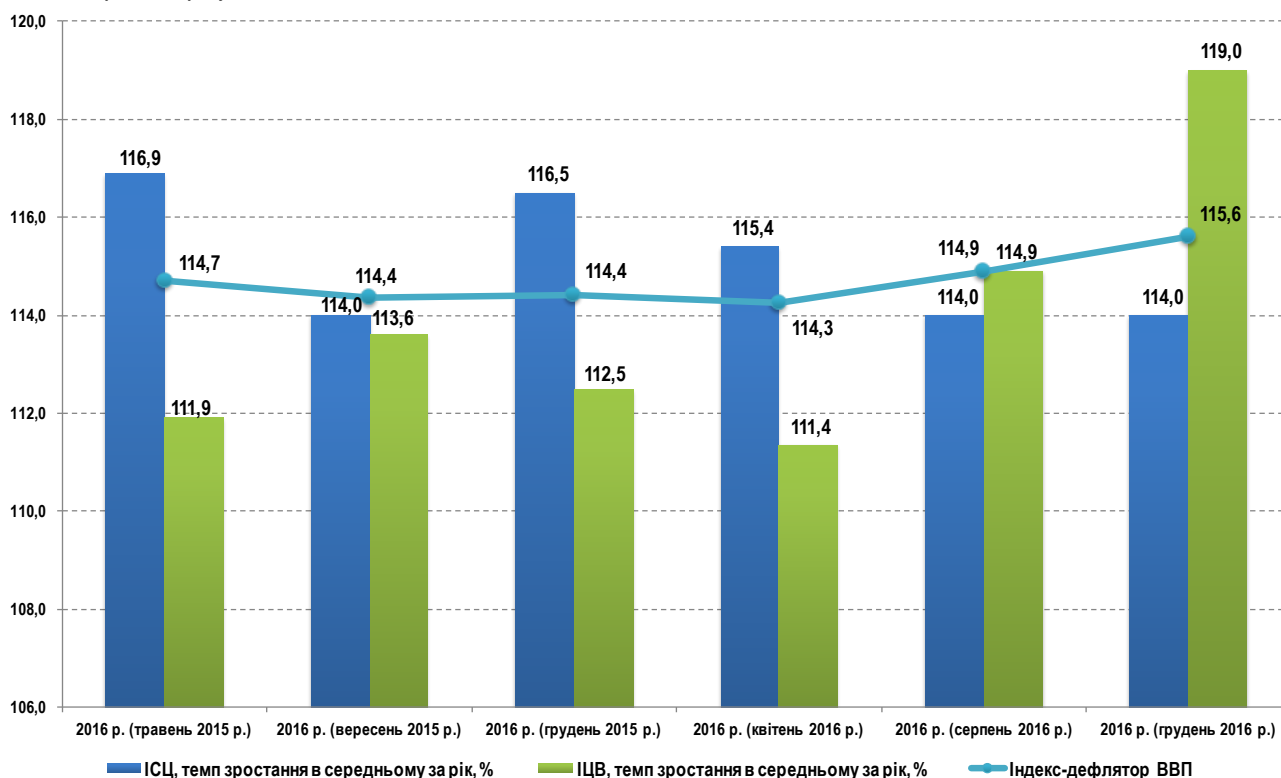

Рис. 3. Консенсус-прогноз цінових індексів на 2016 рік

% до попереднього року

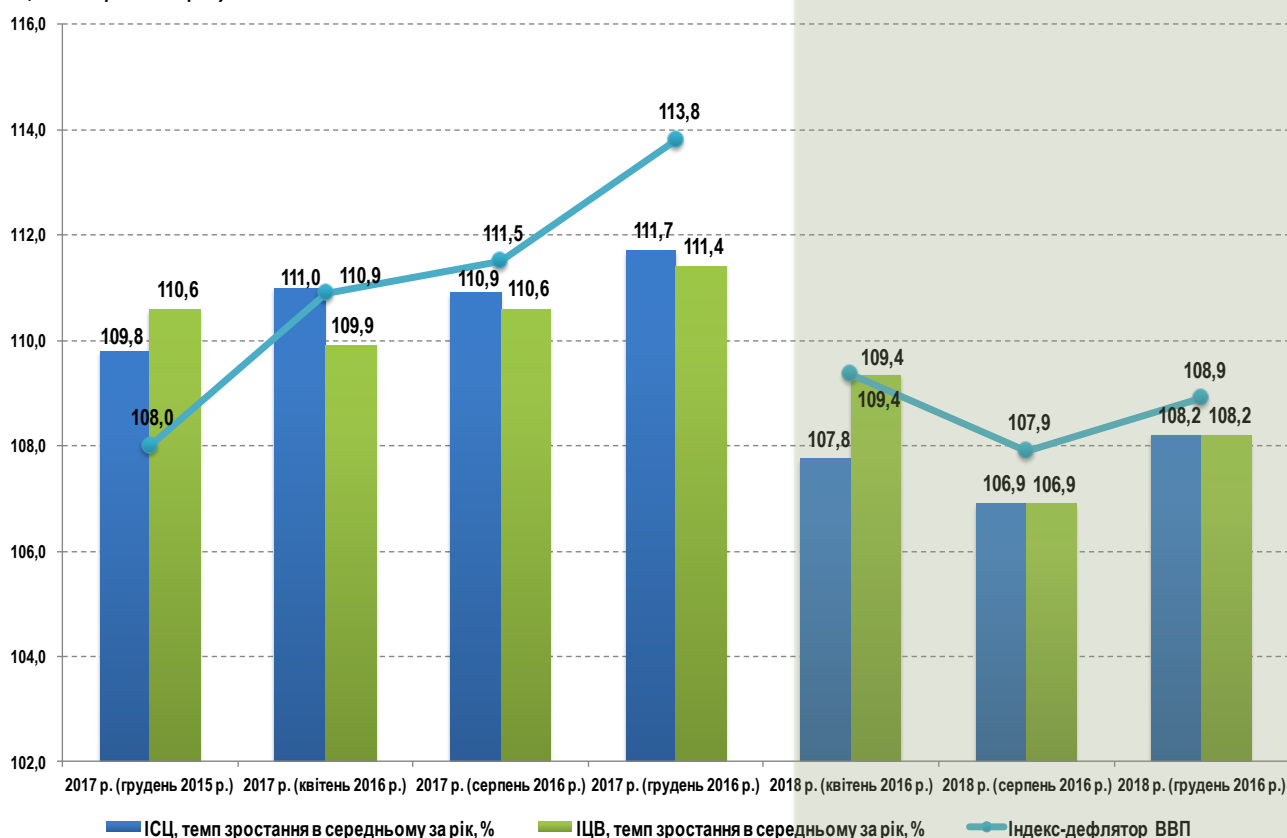
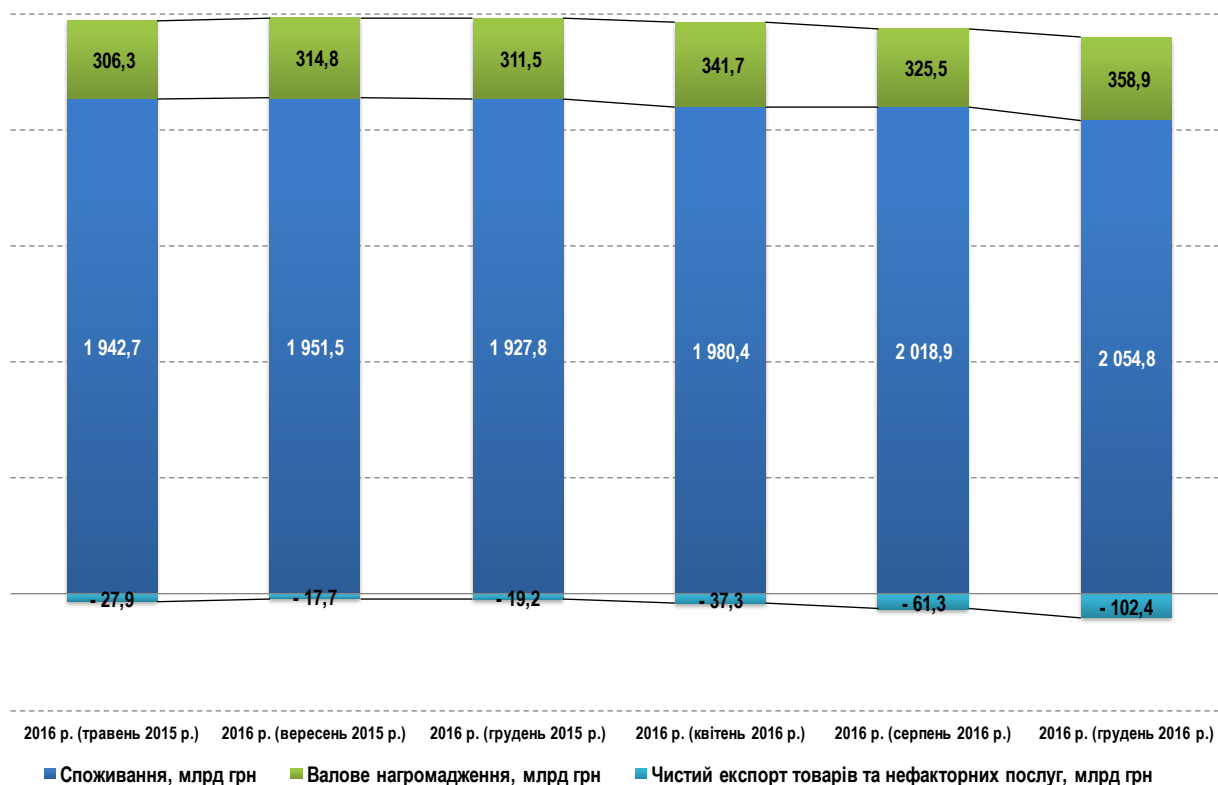
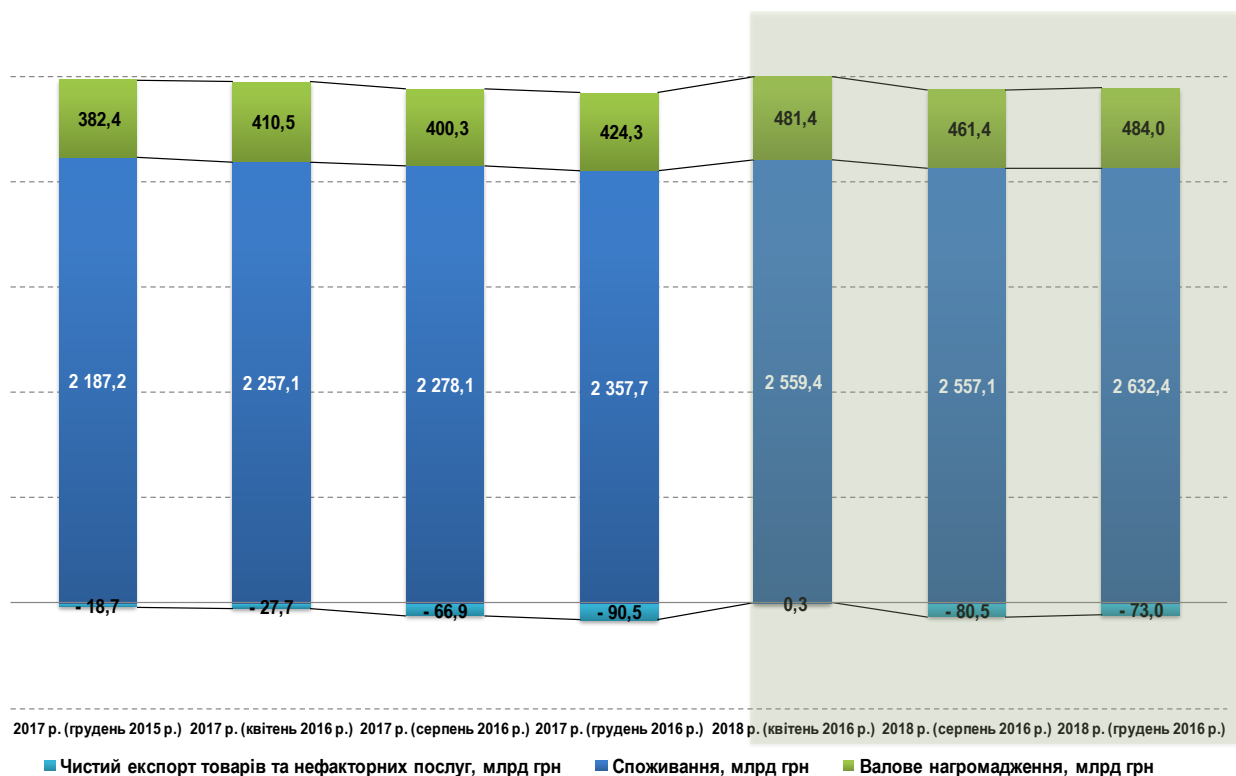

Рис. 4. Консенсус-прогноз цінових індексів на 2017-2018 роки

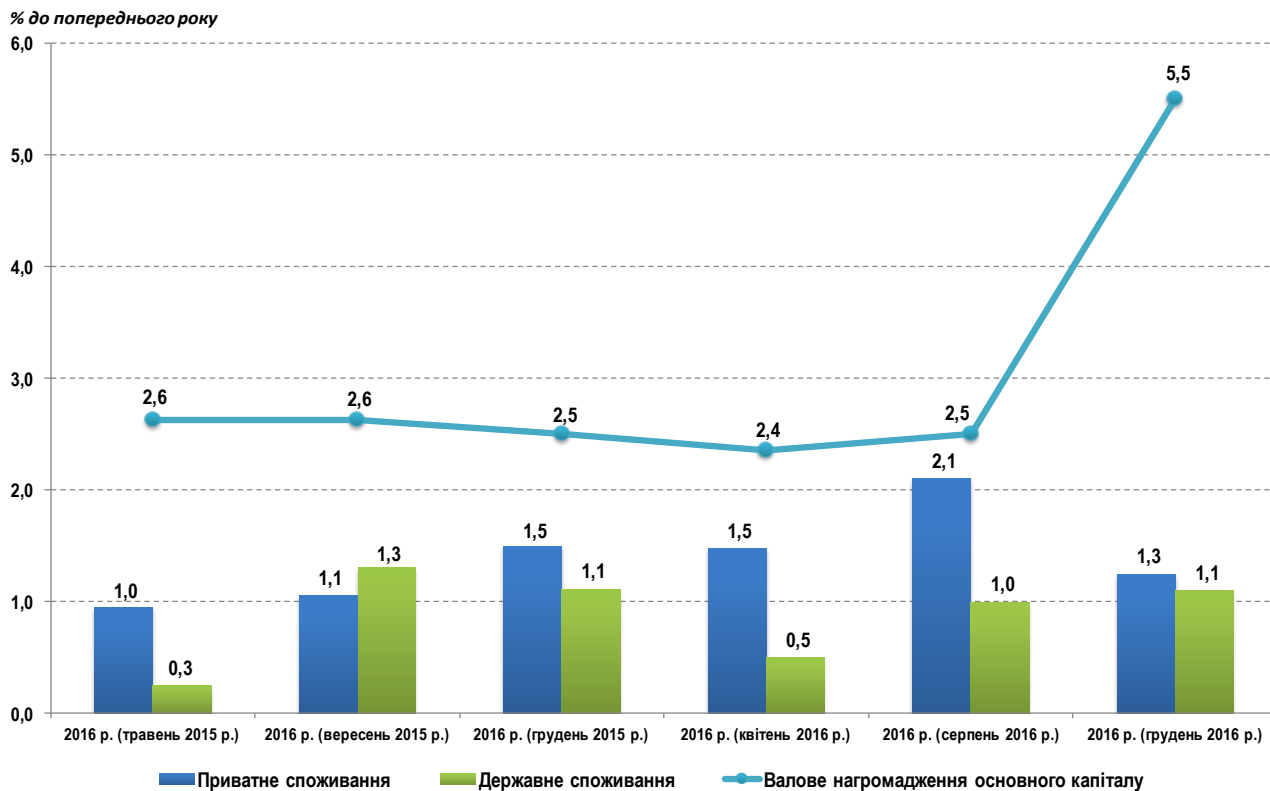

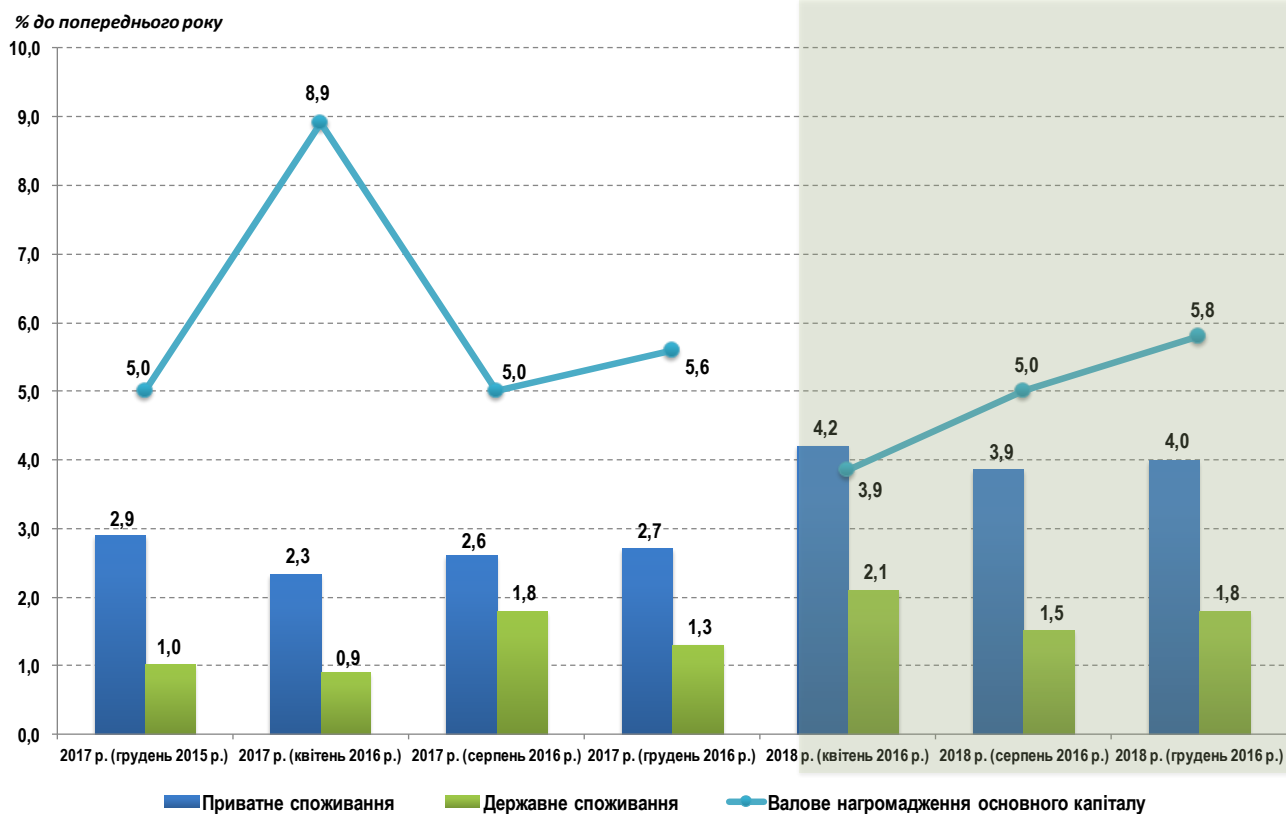
Рис. 5. Консенсус-прогноз основних складових ВВП за категоріями кінцевого використання на 2016 рік

Рис. 6. Консенсус-прогноз основних складових ВВП за категоріями кінцевого використання на 2017-2018 роки

Рис. 7. Консенсус-прогноз приватного та державного споживання, валового нагромадження основного капіталу на 2016 рік

Рис. 8. Консенсус-прогноз приватного та державного споживання, валового нагромадження основного капіталу на 2017-2018 роки

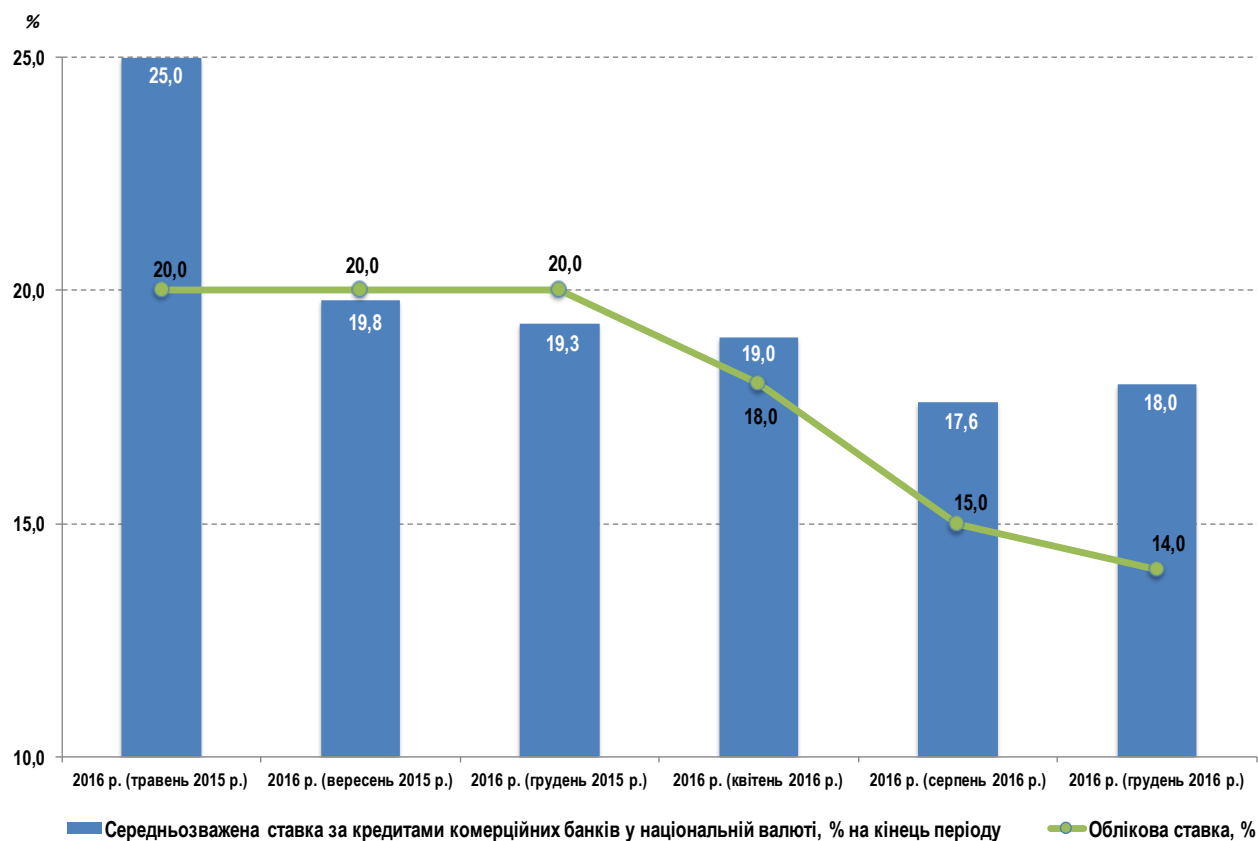

Рис. 9. Консенсус–прогноз показників банківської сфери на 2016 рік

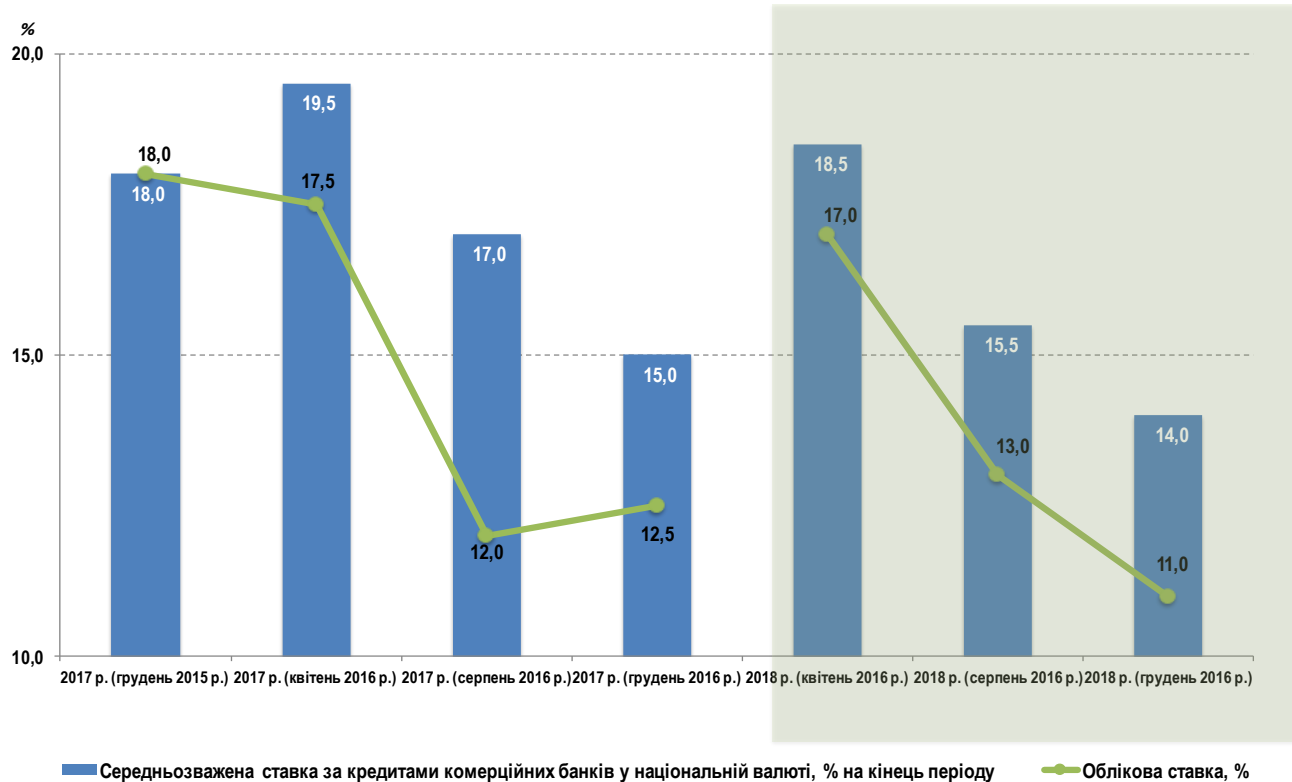

Рис. 10. Консенсус–прогноз показників банківської сфери на 2017-2018 роки

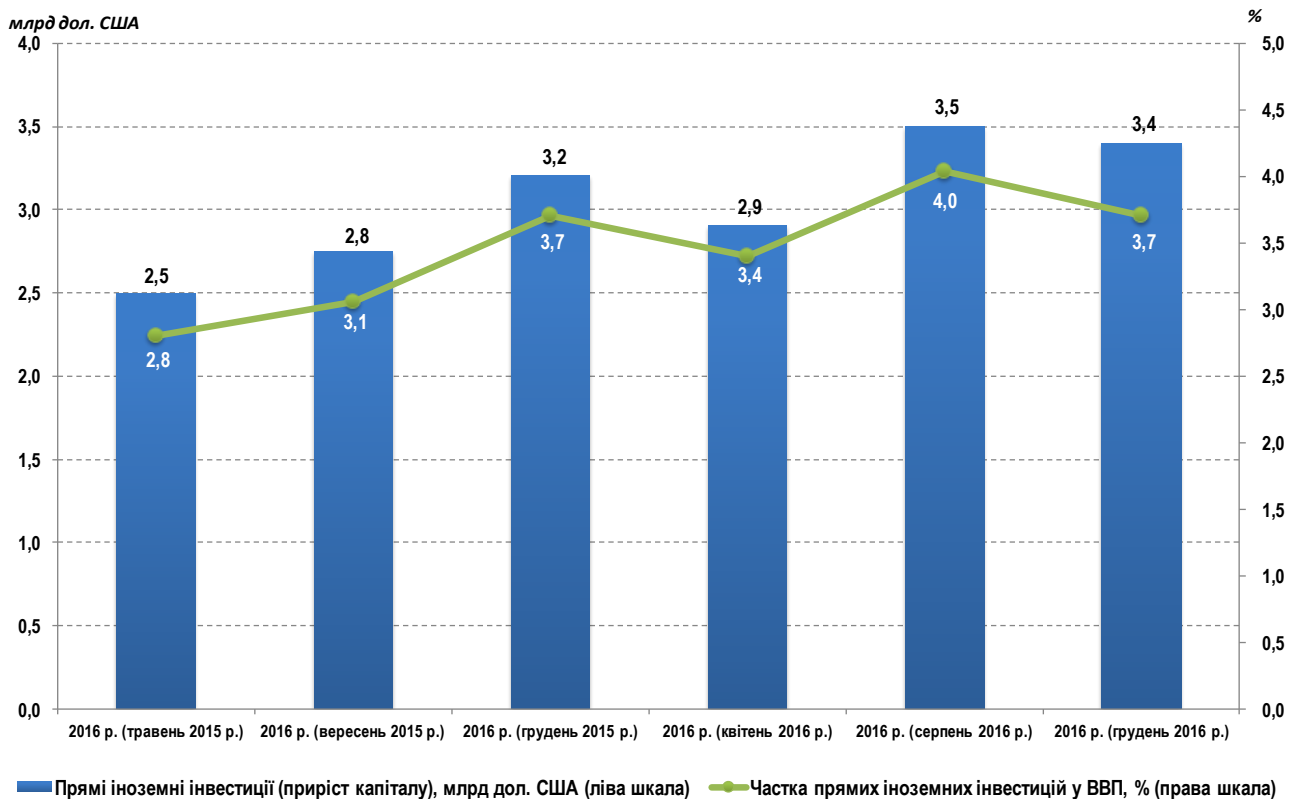

Рис. 11. Консенсус–прогноз обсягів чистого притоку прямих іноземних інвестицій на 2016 рік

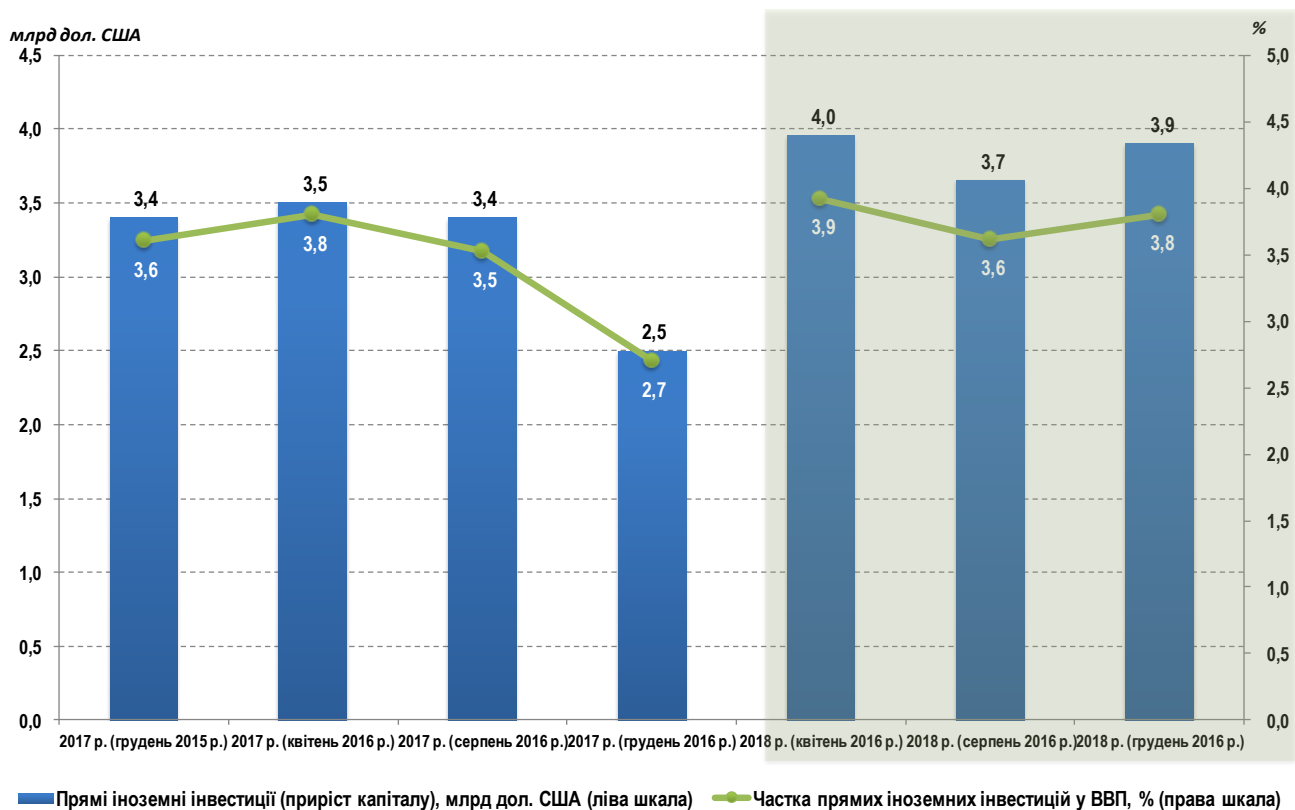
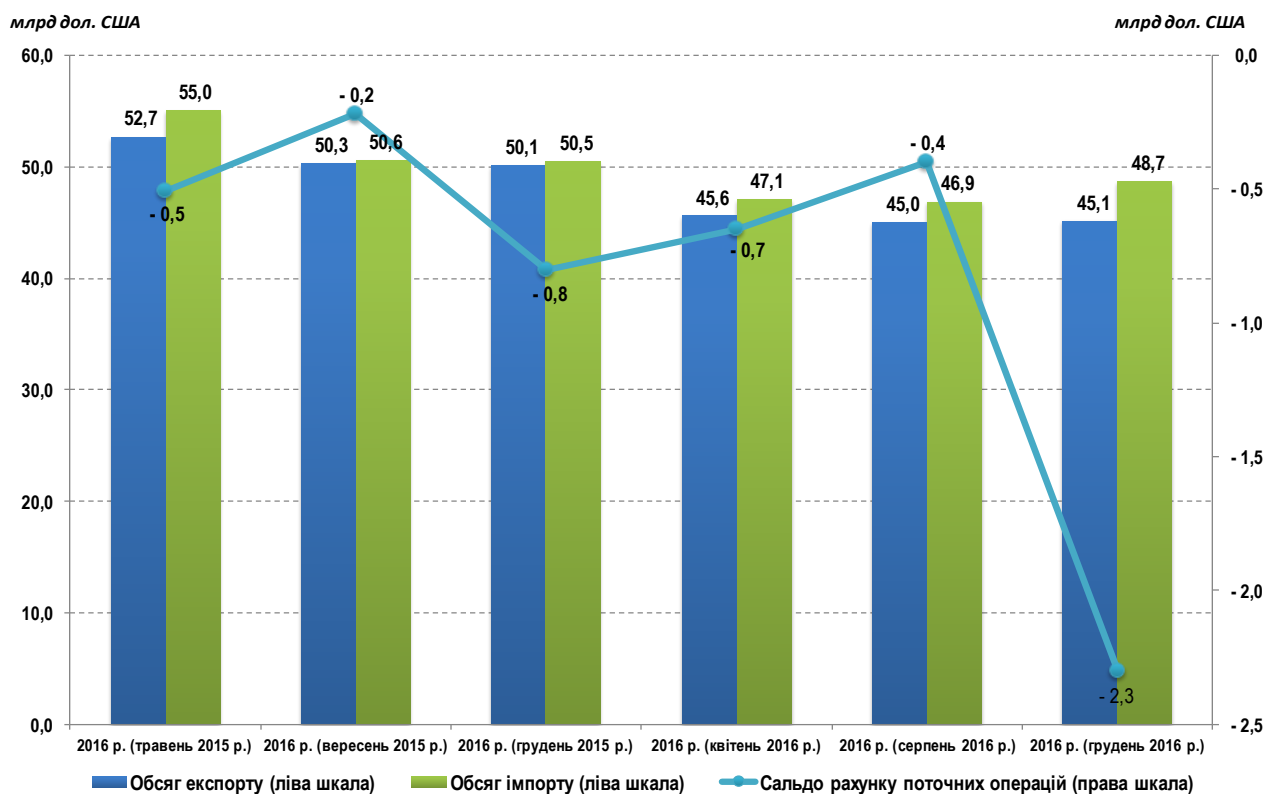
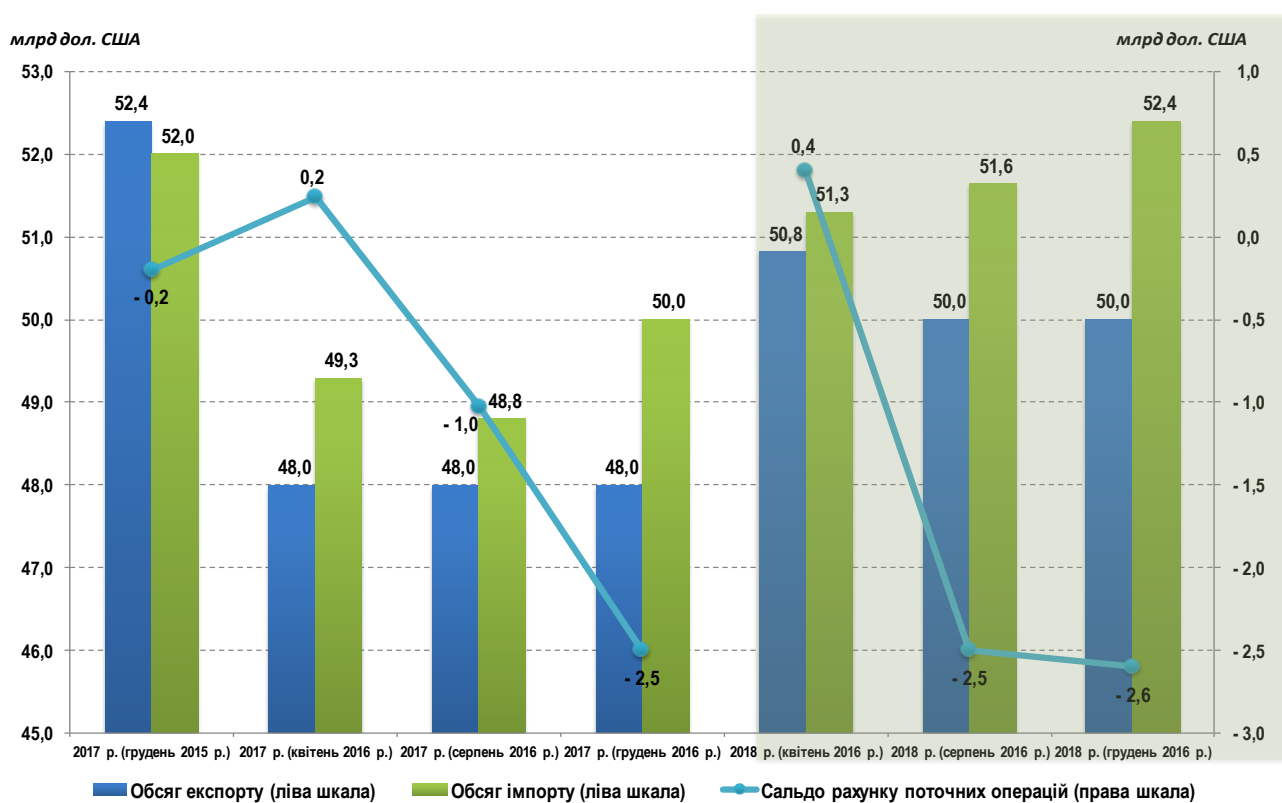

Рис. 12. Консенсус–прогноз обсягів чистого притоку прямих іноземних інвестицій на 2017-2018 роки

Рис.13. Консенсус–прогноз обсягів експорту, імпорту товарів та послуг, від’ємного сальдо рахунку поточних операцій на 2016 рік

Рис.14. Консенсус–прогноз обсягів експорту, імпорту товарів та послуг, від’ємного сальдо рахунку поточних операцій на 2017-2018 роки

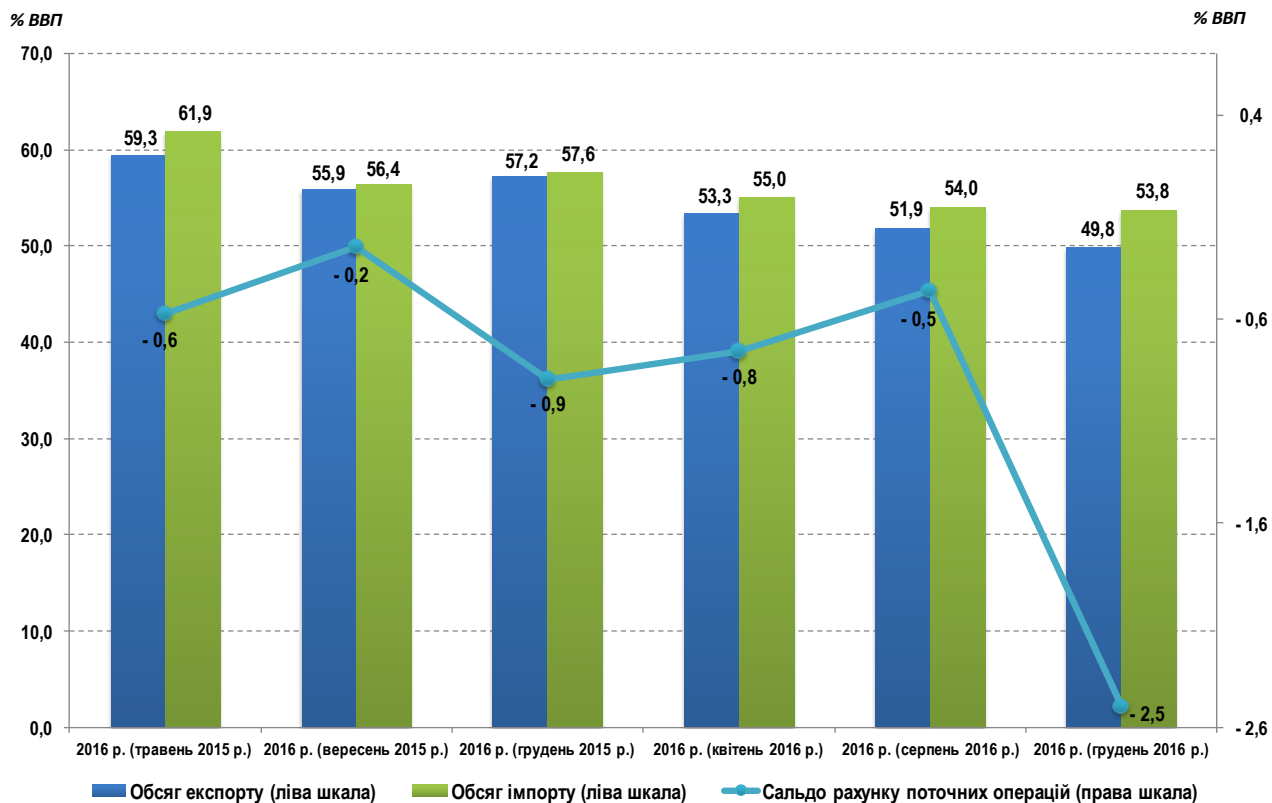

Рис. 15. Консенсус-прогноз експорту, імпорту товарів та послуг в структурі ВВП, від'ємного сальдо рахунку поточних операцій як частки у ВВП на 2016 рік

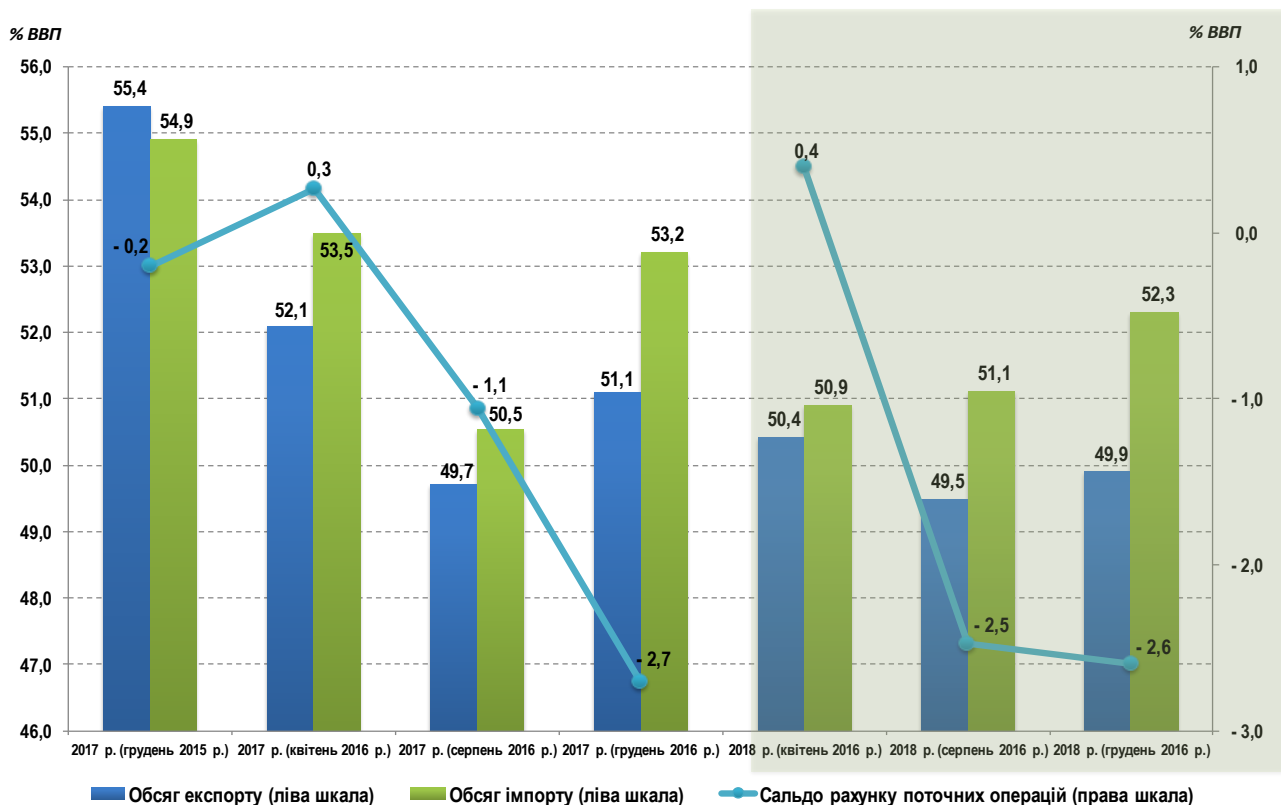

Рис. 16. Консенсус-прогноз експорту, імпорту товарів та послуг в структурі ВВП, від'ємного сальдо рахунку поточних операцій як частки у ВВП на 2017-2018 роки

Рис. 17. Консенсус-прогноз бюджетних показників на 2016 рік

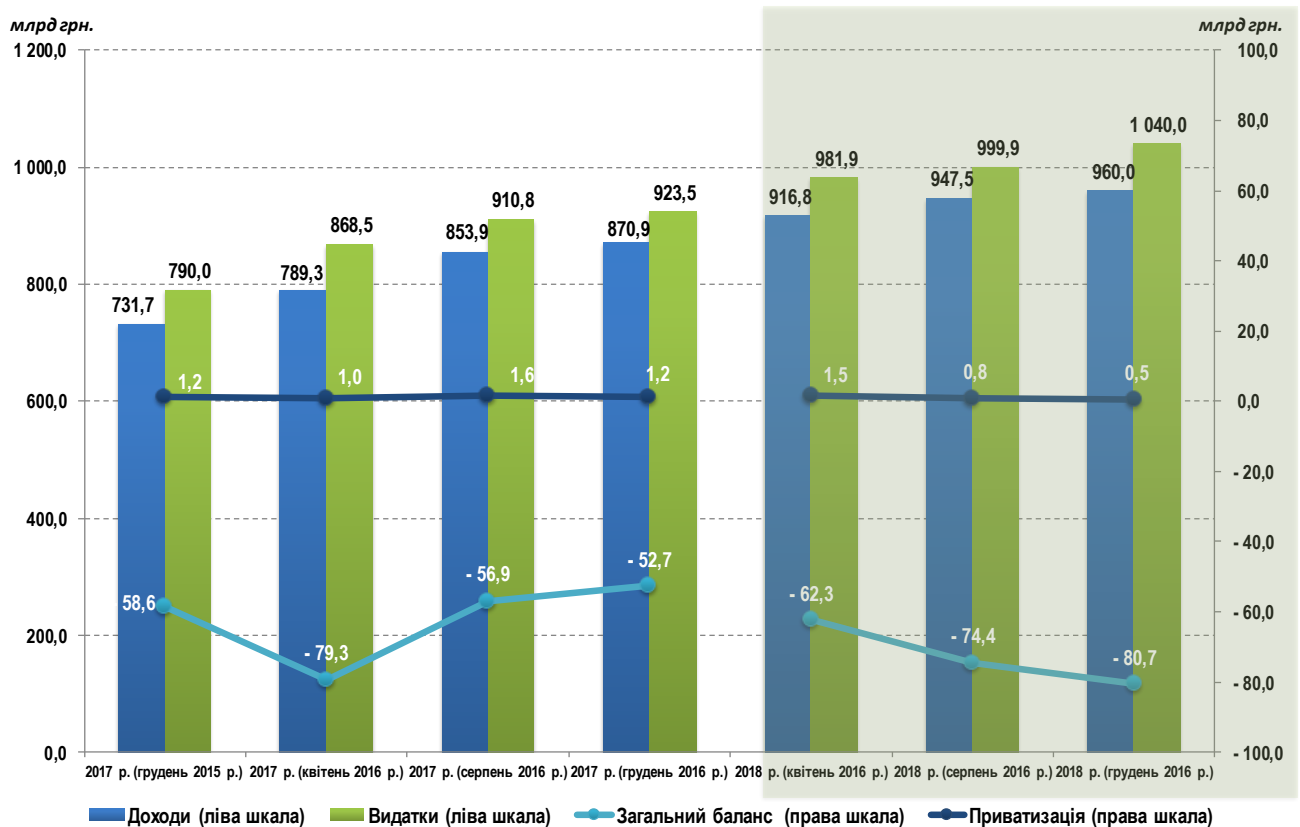

Рис. 18. Консенсус-прогноз бюджетних показників на 2017-2018 роки

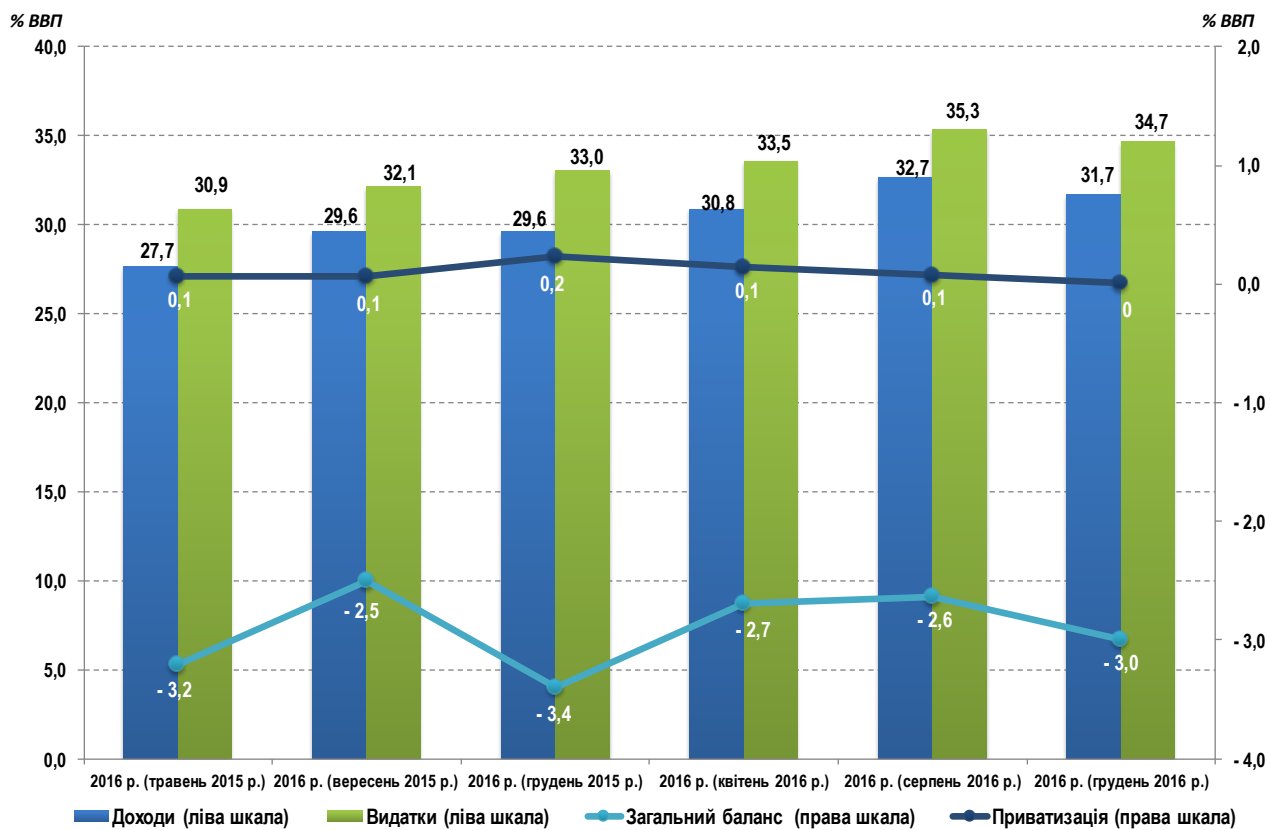

Рис. 19. Консенсус-прогноз бюджетних показників як частки ВВП на 2016 рік

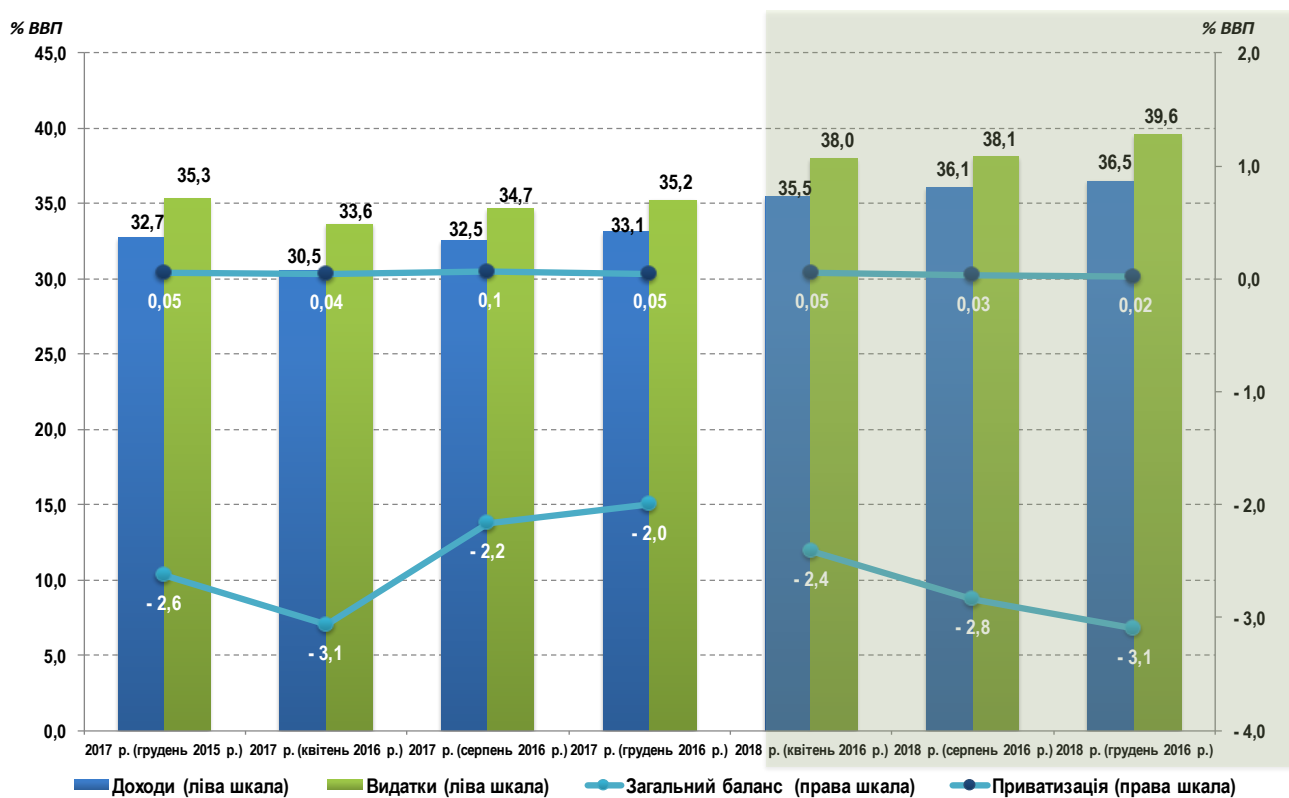

Рис. 20. Консенсус-прогноз бюджетних показників як частки ВВП на 2017-2018 роки

РИЗИК НА 2016-2018 РОКИ

Оцінка ризиків здійснювалась за двома критеріями: ймовірність реалізації конкретного ризику та вплив ризику на економіку України.

Оцінка реалізації ризиків та їх впливу на економіку України проводилася за такою шкалою.

На основі наданих матеріалів було розраховано інтегральну оцінку ризиків як добуток оцінок ймовірності реалізації явища та впливу явища на економіку України, зважений на кількість респондентів.

Ризики на 2016 рік оцінювалися вшосте, на 2017 рік – вчетверте та на 2018 рік – втретє. Максимальна консенсус-оцінка зовнішніх та внутрішніх ризиків має інтегральне значення 16.

Зважаючи на непередбачувані тенденції розвитку вітчизняної економіки на початку поточного року та невизначеність стосовно майбутнього міжнародного співробітництва, результати опитувань експертів продемонстрували різноспрямовану динаміку оцінок внутрішніх та зовнішніх ризиків.

При цьому прослідковується загальна тенденція послаблення як внутрішніх так і зовнішніх ризиків

Серед реалізації **внутрішніх ризиків / явищ 2016 року** думка експертів майже не змінилась порівняно з попереднім опитуванням щодо ризиків.

Зокрема, найвищою інтегральною оцінкою (13) серед усіх ризиків залишилось «недостатньо швидке проведення реформ»;

Досить високі інтегральні оцінки (по 10) мають:

- посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку;
- «поширення неплатоспроможності реального сектору економіки»;
- «збереження низької кредитної активності комерційних банків»;
- «збереження адміністративних заходів на валютному ринку».

Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Значна ймовірність (50–60%) прояву ризику – 4	Значний вплив – 4
Середня ймовірність (30–49%) прояву ризику – 3	Помірний вплив – 3
Помірна ймовірність (10–29%) прояву ризику – 2	Слабкий вплив – 2
Мала ймовірність (менше 10%) прояву ризику – 1	Незначний вплив – 1
Ризик не є ймовірним – 0	Вплив відсутній – 0

Лідуючі позиції серед **зовнішніх ризиків у 2016 році** (інтегральна оцінка по 11) зайняли ризики / явища:

- «ескалація українсько-російського конфлікту»;
- «дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу».

Окрім, вищезазначених ризиків / явищ, достатньо високо (інтегральна оцінка 10) було оцінено і можливість:

- «згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю».

Щодо реалізації **внутрішніх ризиків / явищ на 2017 рік**, то найвища інтегральна оцінка (11), як і у попередньому опитуванні, надана «недостатньо швидкому проведенню реформ».

Також високу оцінку (по 9) отримали ризики / явища більшість яких мають фінансову складову:

- «збереження низької кредитної активності комерційних банків»;
- «поширення неплатоспроможності реального сектору економіки».

Інтегральні оцінки саме цих ризиків / явищ є незмінно високими впродовж чотирьох опитувань поспіль.

Серед **зовнішніх ризиків на 2017 рік** найбільшу інтегральну оцінку (по 10) отримали ризики / явища щодо «дефіциту зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу» та «ескалація українсько-російського конфлікту».

Разом з тим, на думку експертів у 20-17 році існуватимуть ризики / явища щодо (по 9):

- «повільного відновлення розвитку світової економіки та збереження низьких цін на світових сировинних ринках»;
- «неотримання запланованого фінансування від МВФ».

На 2018 рік результати опитування засвідчили про подальше послаблення ступеню ризиків / явищ. Так на думку експертів **внутрішні ризики та явища у 2018 році** залишалися достатньо близькі з попереднім 2017 роком, хоч і з меншими інтегральними оцінками:

- «недостатньо швидке проведення реформ» (10).

Хоча інтегральна оцінка цього ризику є незмінною вже друге опитування.

Послаблення ступеню ризиків / явищ демонструє «значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування» (7), тоді як у попередньому опитуванні інтегральна оцінка цього ризику становила (9).

Найімовірнішим **зовнішнім ризиком у 2018 році** виявилась «ескалація українсько-російського конфлікту» з інтегральною оцінкою (9) проти (7) у попередньому опитуванні. У той же час спостерігається послаблення даного ризику порівняно з 2016 та 2017 роками, інтегральні оцінки (11) та (10) відповідно.

Послаблення демонструє і ризик «згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю» (6) проти (8) у попередньому опитуванні, та (10) і (8) у 2016 та 2017 роках відповідно.

Поряд з тим, інтегральна оцінка ризику «дефіциту зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу» залишається незмінною всі три опитування поспіль.

Таблиця 4

Інтегральна оцінка зовнішніх ризиків на 2016-2018 роки у грудні 2016 року

Зовнішні ризики / явища	2016 рік			2017 рік			2018 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	11	3	3	10	3	3	8	2	3
Ескалація українсько-російського конфлікту	11	3	4	10	3	4	9	2	3
Згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю	10	3	3	8	3	3	6	2	3
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	9	3	3	9	3	3	6	2	3
Впровадження санкцій з боку РФ до України	9	3	3	7	3	2	6	3	2
Повільне відновлення розвитку світової економіки та збереження низьких цін на світових сировинних ринках	9	3	3	9	3	3	8	3	3
Звуження зовнішніх ринків збуту через високу конкуренцію	9	3	3	8	3	3	7	3	3
Надходження незначних обсягів донорської допомоги	8	3	2	6	3	2	5	3	2
Впровадження торговельних обмежень з боку України до РФ	7	3	2	5	3	2	4	2	2

Таблиця 5

Інтегральна оцінка внутрішніх ризиків
на 2016-2018 роки у грудні 2016 року

Внутрішні ризики / явища	2016 рік			2017 рік			2018 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Недостатньо швидке проведення реформ	13	4	3	11	3	3	10	3	3
Збереження адміністративних заходів на валютному ринку	10	3	3	9	3	3	6	2	3
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	10	3	3	7	3	3	6	2	3
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	10	3	4	9	3	3	6	2	3
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	10	3	3	9	3	3	7	3	3
Дефіцит енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)	9	3	3	7	2	3	7	2	3
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	9	3	3	8	3	3	6	2	3
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування	9	3	3	9	3	3	7	2	3
Повільні приватизаційні процеси	8	4	2	6	3	2	7	3	2
Посилення конкуренції на внутрішньому ринку через збільшення імпорту з ЄС	7	2	3	7	3	3	6	2	3
Зростання дефіциту НАК «Нафтогаз України»	6	2	3	5	2	2	4	2	2
Масштабне звільнення працівників в умовах нової політики оплати праці	5	2	3	5	2	3	5	2	3
Соціальне протистояння	5	2	3	7	2	3	5	2	3
Отримання низького врожаю зернових культур	3	1	2	5	2	3	6	2	3

Таблиця 6

Динаміка інтегральних оцінок на 2016–2018 роки

Ризики / явища	Інтегральна оцінка												
	на 2016 рік станом на:						на 2017 рік станом на:				на 2018 рік станом на:		
	05/2015	09/2015	12/2015	04/2016	08/2016	12/2016	12/2015	04/2016	08/2016	12/2016	04/2016	08/2016	12/2016
Зовнішні ризики													
Ескалація українсько–російського конфлікту	11	11	10	10	9	11	8	8	8	10	7	7	9
Згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю	9	9	9	10	10	10	7	9	9	8	8	8	6
Повільне відновлення розвитку світової економіки та збереження низьких цін на світових сировинних ринках	9	11	11	11	10	9	9	9	10	9	8	9	8
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	12	10	10	11	12	11	10	10	11	10	8	8	8
Впровадження санкцій з боку РФ до України	x	9	7	9	8	9	6	7	6	7	6	5	6
Надходження незначних обсягів донорської допомоги	9	7	7	9	8	8	6	7	7	6	7	7	5
Впровадження торговельних обмежень з боку України до РФ	x	x	7	7	6	7	6	6	5	5	5	5	4
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	9	7	7	9	12	9	8	8	10	9	6	8	6
Звуження зовнішніх ринків збуту через високу конкуренцію	x	x	x	x	8	9	x	x	9	8	x	8	7
Внутрішні ризики													
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	10	10	11	11	10	10	9	9	9	9	8	7	6
Дефіцит енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля)	9	11	10	7	9	9	8	7	7	7	7	6	7
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	10	10	11	10	10	10	9	9	9	9	8	7	6
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	9	10	11	10	9	10	8	8	8	7	7	5	6
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	9	10	10	9	8	9	7	7	7	8	6	5	6
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування	x	x	x	8	9	9	x	8	10	9	7	9	7
Зростання дефіциту НАК «Нафтогаз України»	x	x	x	6	5	6	x	6	5	5	5	4	5
Соціальне протистояння	x	9	10	7	6	5	6	7	8	7	6	5	5
Отримання низького врожаю зернових культур	9	6	7	9	4	3	7	8	6	5	8	7	6
Посилення конкуренції на внутрішньому ринку через збільшення імпорту з ЄС	x	x	x	7	6	7	x	7	6	7	7	6	6
Збереження адміністративних заходів на валютному ринку	x	x	x	11	10	10	x	8	9	9	7	7	6
Недостатньо швидке проведення реформ	x	x	x	15	13	13	x	13	11	11	11	10	10
Масштабне звільнення працівників в умовах нової політики оплати праці	x	x	x	x	x	5	x	x	x	5	x	x	5
Повільні приватизаційні процеси	x	x	x	x	x	8	x	x	x	6	x	x	7

Таблиця 7

Узагальнений прогноз на 2016-2018 роки
(станом на грудень 2016 року)

Показник	Період	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
		Медіана			MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX
Національні рахунки		млрд грн								
Номінальний ВВП		2 321,3	2 627,2	2 999,3	2 211,7	2 400,0	2 517,9	2 911,3	2 797,4	3 229,3
Споживання, усього		2 054,8	2 357,7	2 632,4	1 966,6	2 200,3	2 147,2	2 581,2	1 715,6	2 871,9
приватне		1 609,0	1 851,4	2 027,6	1 539,6	1 775,0	1 686,4	2 003,3	1 338,8	2 211,3
державне		423,3	502,0	587,3	398,0	478,2	433,3	604,2	376,8	660,6
Валове нагромадження		358,9	424,3	484,0	270,9	435,6	365,1	526,5	389,5	637,8
Валове нагромадження основного капіталу		326,9	388,3	451,0	284,9	380,8	340,0	472,7	262,9	577,1
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг		-102,4	-90,5	-73,0	-149,4	-35,0	-186,8	-30,0	-219,7	-20,0
Національні рахунки		індекс (% , річна зміна)								
Реальний ВВП		1,1	2,4	3,1	0,7	1,6	1,5	3,0	2,0	5,0
Споживання		1,5	2,4	2,7	0,7	3,0	1,8	4,2	1,0	4,2
приватне		1,3	2,7	4,0	-3,0	3,5	2,0	5,4	2,8	5,0
державне		1,1	1,3	1,8	-0,4	3,0	-1,4	3,0	0,9	2,4
Валове нагромадження основного капіталу		5,5	5,6	5,8	0,6	20,0	1,8	15,4	2,0	9,7
Експорт товарів та послуг		-3,9	3,0	4,4	-8,0	-0,5	0,3	5,0	1,8	5,0
Імпорт товарів та послуг		-2,5	5,0	5,1	-8,0	4,7	-7,0	8,0	2,9	7,5
Випуск окремих секторів економіки		%, річна зміна								
Сільське господарство		2,5	2,0	3,8	0,9	4,7	-1,0	3,5	0,5	6,0
Промислове виробництво		1,9	3,3	4,5	1,0	2,7	1,5	4,7	4,0	5,5
Інфляція		Індекс (%)								
Дефлятор ВВП (середній за рік)		115,6	113,8	108,9	110,4	123,0	110,5	122,0	105,0	111,3
Індекс споживчих цін (середній за рік)		114,0	111,7	108,2	109,0	114,8	109,0	113,7	106,0	111,0
грудень до грудня попереднього року		112,2	111,0	108,0	111,0	115,1	108,0	115,0	105,0	112,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		119,0	111,4	108,2	114,0	122,4	108,0	125,6	106,4	112,1
грудень до грудня попереднього року		130,0	111,7	108,2	113,0	135,7	108,0	120,5	105,5	112,5
Зовнішній сектор		млрд дол. США								
Рахунок поточних операцій		-2,3	-2,5	-2,6	-3,7	0,2	-3,8	1,9	-4,4	-0,2
Обсяг експорту товарів та		45,1	48,0	50,0	40,7	47,7	42,1	49,4	45,6	52,0
Обсяг імпорту товарів та		-48,7	-50,0	-52,4	-46,2	-51,6	-46,1	-55,7	-59,0	-50,7
Фінансовий рахунок		2,4	2,4	2,0	-5,1	4,5	-6,9	7,5	-8,3	7,8
Прямі іноземні інвестиції		-3,4	-2,5	-3,9	-4,5	3,5	-4,5	-0,9	-6,0	-0,5
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США		15,5	17,0	18,9	13,3	16,2	11,0	22,1	14,0	29,4

продовження таблиці 7

Показник	Період	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2016 рік		2017 рік		2018 рік	
		Медіана			MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX
Зовнішній сектор		% ВВП								
Рахунок поточних операцій		-2,5	-2,7	-2,6	-4,0	0,2	-4,2	2,1	-4,7	-0,2
Обсяг експорту товарів та послуг		49,8	51,1	49,9	44,6	55,7	43,9	53,5	43,6	51,6
Обсяг імпорту товарів та послуг		-53,8	-53,2	-52,3	-49,0	-58,6	-48,5	-55,7	-55,5	-48,8
Фінансовий рахунок		3,0	2,9	2,3	-5,5	5,2	-6,6	7,7	-7,7	7,4
Прямі іноземні інвестиції		-3,7	-2,7	-3,8	-4,9	-2,4	-4,3	-0,9	-5,6	-0,5
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США		17,1	18,1	18,9	13,4	19,4	11,0	21,3	13,8	27,2
Зовнішній сектор		%, річна зміна (номінальний)								
Обсяг експорту товарів та послуг		-5,6	3,9	5,6	-14,9	-0,2	-0,2	8,3	3,8	8,4
Обсяг імпорту товарів та послуг		-1,6	2,9	5,4	-6,6	4,3	-7,6	7,9	3,9	12,0
Обмінний курс, грн/дол. США										
Середній		25,64	28,00	29,95	25,00	26,50	26,50	29,30	26,00	32,50
Кінець періоду		27,00	29,85	30,10	25,00	27,50	26,50	33,00	26,00	34,50
Державні фінанси		млрд грн								
Доходи зведеного бюджету		736,7	870,9	960,0	714,1	780,0	734,0	892,2	846,1	981,8
Видатки зведеного бюджету		805,3	923,5	1 040,0	779,2	838,0	811,6	966,2	881,5	1 083,2
Сальдо зведеного бюджету		-68,6	-52,7	-80,7	-82,4	-28,4	-90,1	-22,3	-101,4	-35,4
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)		-86,9	-85,8	-92,7	-161,9	-79,3	-161,0	-47,9	-160,4	56,7
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)		-37,4	-7,6	0	-68,9	38,2	-71,9	42,0	44,0	52,6
Державний борг (прямий та гарантований)		1 807,8	1 948,0	2 151,7	1 315,3	2 752,0	1 700,0	3 430,2	1 950,9	3 678,9
Державні фінанси		% ВВП								
Доходи зведеного бюджету		31,7	33,1	36,5	30,5	34,4	28,1	34,8	28,8	31,0
Видатки зведеного бюджету		34,7	35,2	39,6	33,8	35,7	31,1	36,7	30,0	34,2
Сальдо зведеного бюджету		-3,0	-2,0	-3,1	-3,5	-1,3	-3,2	-0,9	-3,2	-1,2
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)		-3,7	-3,3	-3,5	-6,9	-3,3	-6,0	-1,8	-5,2	1,9
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)		-1,6	0,3	0	-3,0	1,6	-2,8	1,6	1,4	1,8
Державний борг (прямий та гарантований)		77,9	74,1	81,9	56,1	117,2	65,3	128,3	66,3	120,3
Соціальні показники										
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15–70 років		9,3	9,1	8,8	8,7	10,0	8,0	11,3	8,0	12,0
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		5 130	6 200	7 026	5 040	5 500	5 790	6 800	6 649	8 022

Таблиця 8

Динаміка прогнозу на 2016 рік
(травень 2015– грудень 2016 року)

Показник	Період											
	05/2015	09/2015	Відхилення (09/2015 до 05/2015)	12/2015	Відхилення (12/2015 до 09/2015)	04/2016	Відхилення (04/2016 до 12/2015)	08/2016	Відхилення (08/2016 до 04/ 2016)	12/2016	Відхилення (12/2016 до 08/2016)	
Національні рахунки, млрд грн												
Номінальний ВВП	2 221,1	2 255,4	+1,5%	2 235,1	-0,9%	2 282,6	+2,1%	2 282,1	-0,02%	2 321,3	1,7%	
Споживання, усього	1 942,7	1 951,5	+0,5%	1 927,8	-1,2%	1 980,4	+2,7%	2 018,9	+1,9%	2 054,8	1,8%	
Валове нагромадження	306,3	314,8	+2,8%	311,5	-1,1%	341,7	+9,7%	325,5	-4,7%	358,9	10,3%	
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-27,9	-17,7	+11,9 млрд грн	-19,2	-3,3 млрд грн	-37,3	-18 млрд грн	-61,3	-24,1 млрд грн	-102,4	-41,1%	
Національні рахунки, індекс, (% річна зміна)												
Реальний ВВП	1,1	0,9	-0,2 в.п.	1,0	+0,1 в.п.	1,1	+0,1 в.п.	1,0	-0,1 в.п.	1,1	+0,1 в.п.	
Споживання	0,3	0,1	-0,2 в.п.	0,1	-	1,2	+1,1 в.п.	0,4	-0,8 в.п.	1,5	+1,1 в.п.	
Валове нагромадження основного капіталу	2,6	2,6	-	2,5	-0,1 в.п.	2,4	-0,1 в.п.	2,5	+0,1 в.п.	5,5	+3,0 в.п.	
Експорт товарів та послуг	3,2	4,7	+1,5 в.п.	4,9	+0,2 в.п.	-0,3	-5,2 в.п.	-2,2	-1,9 в.п.	-3,9	-1,8 в.п.	
Імпорт товарів та послуг	2,3	4,0	+1,7 в.п.	3,9	-0,1 в.п.	-1,0	-4,9 в.п.	-3,0	-2,0 в.п.	-2,5	+0,5 в.п.	
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна												
Сільське господарство	2,1	2,3	+0,2 в.п.	2,0	-0,3 в.п.	-0,7	-2,7 в.п.	-0,2	+0,5 в.п.	2,5	+2,7 в.п.	
Промислове виробництво	1,7	2,0	+0,3 в.п.	2,4	+0,3 в.п.	2,0	-0,4 в.п.	2,0	-	1,9	-0,1 в.п.	
Інфляція, індекс (%)												
Індекс споживчих цін (середній за рік)	116,9	114,0	-2,9 в.п.	116,5	+2,5 в.п.	115,4	-1,1 в.п.	114,0	-1,4 в.п.	114,0	-	
грудень до грудня попереднього року	112,3	112,5	+0,2 в.п.	113,1	+0,6 в.п.	113,5	+0,4 в.п.	113,1	-0,4 в.п.	112,2	-0,9 в.п.	
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	111,9	113,6	+1,7 в.п.	112,5	-1,1 в.п.	111,4	-1,2 в.п.	114,9	+3,6 в.п.	119,0	+4,1 в.п.	
грудень до грудня попереднього року	111,6	112,5	+0,9 в.п.	113,5	+1,1 в.п.	111,7	-1,8 в.п.	117,2	+5,6 в.п.	130,0	+12,8 в.п.	
Зовнішній сектор, млрд дол. США												
Рахунок поточних операцій	-0,5	-0,2	-\$0,3 млрд	-0,8	+\$0,6 млрд	-0,7	-\$0,1 млрд	-0,4	-\$0,3 млрд	-2,3	+\$1,9 млрд	
Обсяг експорту товарів та послуг	52,7	50,3	-4,6%	50,1	-0,4%	45,6	-9,1%	45,0	-1,2%	45,1	+0,2%	
Обсяг імпорту товарів та послуг	-55,0	-50,6	-8%	-50,5	-0,2%	-47,1	-6,8%	-46,9	-0,3%	-48,7	+3,8%	
Фінансовий рахунок	2,4	2,4	-	2,4	-	2,3	-4,2%	2,4	+4,3%	2,4	-	
Прямі іноземні інвестиції	2,5	2,8	+\$0,3 млрд	3,2	+\$0,4 млрд	2,9	-\$0,3 млрд	3,5	+\$0,6 млрд	-3,4	-\$6,9 млрд	
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	15,5	17,0	+\$1,5 млрд	17,2	+\$0,2 млрд	16,6	-\$0,6 млрд	16,0	-\$0,6 млрд	15,5	-\$0,5 млрд	

продовження таблиці 8

Показник	Період											
	05/2015	09/2015	Відхилення (09/2015 до 05- /2015)	12/2015	Відхилення (12/2015 до 09- /2015)	04/2016	Відхилення (04/2016 до 12- /2015)	08/2016	Відхилення (08/2016 до 04- /2016)	12/2016	Відхилення (12/2016 до 08- /2016)	
Зовнішній сектор, % ВВП												
Рахунок поточних операцій	-0,6	-0,2	+0,4 в.п.	-0,9	-0,7 в.п.	-0,8	-0,1 в.п.	-0,5	-0,3 в.п.	-2,5	-2,0 в.п.	
Обсяг експорту товарів та послуг	59,3	55,9	-3,4 в.п.	57,2	+1,3 в.п.	53,3	-3,9 в.п.	51,9	-1,4 в.п.	49,8	-2,1 в.п.	
Обсяг імпорту товарів та послуг	-61,9	-56,4	+5,5 в.п.	-57,6	-1,2 в.п.	-55,0	+2,6 в.п.	-54,0	+1,0 в.п.	-53,8	+0,2 в.п.	
Фінансовий рахунок	3,1	3,1	-	3,2	+0,1 в.п.	3,1	-0,1 в.п.	3,1	-	3,0	-0,1 в.п.	
Прямі іноземні інвестиції	2,8	3,1	+0,3 в.п.	3,7	+0,6 в.п.	3,4	-0,3 в.п.	4,0	+0,6 в.п.	-3,7	-7,7 в.п.	
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	17,5	18,9	+1,4 в.п.	19,6	+0,7 в.п.	19,4	-0,2 в.п.	18,4	-1,0 в.п.	17,1	-1,3 в.п.	
Зовнішній сектор, %, річна зміна (номінальний)												
Обсяг експорту товарів та послуг	5,1	5,5	+0,4 в.п.	7,1	+1,6 в.п.	-4,7	-11,8 в.п.	-5,9	-1,2 в.п.	-5,6	+0,3 в.п.	
Обсяг імпорту товарів та послуг	4,2	3,8	-0,4 в.п.	4,6	+0,8 в.п.	-4,9	-9,5 в.п.	-5,2	-0,3 в.п.	-1,6	+3,6 в.п.	
Обмінний курс, грн/дол. США												
Середній	25,00	25,10	+0,4%	25,50	+1,6%	26,70	+4,7%	26,30	-1,5%	25,64	-2,5%	
Кінець періоду	24,70	25,60	+3,6%	26,06	+1,8%	28,00	+7,4%	27,00	-3,6%	27,00	-	
Державні фінанси, млрд грн												
Доходи зведеного бюджету	614,3	667,9	+8,7%	662,0	-0,9%	703,9	+6,3%	745,9	+6%	736,7	-1,2%	
Видатки зведеного бюджету	685,6	724,3	+5,6%	738,0	+1,9%	765,3	+3,7%	806,0	+5,3%	805,3	-0,1%	
Сальдо зведеного бюджету	-71,3	-56,5	-14,8 млрд грн	-76,0	+19,5 млрд грн	-61,4	-14,5 млрд грн	-60,1	-1,3 млрд грн	-68,6	+8,5 млрд грн	
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-93,8	-74,1	-19,6 млрд грн	-83,8	+9,7 млрд грн	-86,9	+3,2 млрд грн	-85,2	-1,7 млрд грн	-86,9	+1,7 млрд грн	
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-9,6	-8,9	-0,7 млрд грн	-8,0	-0,9 млрд грн	-9,0	+1,0 млрд грн	-68,9	+59,9 млрд грн	-37,4	-31,5 млрд грн	
Державний борг (прямий та гарантований)	1 827,8	1 597,9	-12,6%	1 759,6	+10,1%	1 862,7	+5,9%	1 812,0	-2,7%	1 807,8	-0,2%	
Державні фінанси, % ВВП												
Доходи зведеного бюджету	27,7	29,6	+1,9 в.п.	29,6	-	30,8	+1,2 в.п.	32,7	+1,8 в.п.	31,7	-1,0 в.п.	
Видатки зведеного бюджету	30,9	32,1	+1,2 в.п.	33,0	+0,9 в.п.	33,5	+0,5 в.п.	35,3	+1,8 в.п.	34,7	-0,6 в.п.	
Сальдо зведеного бюджету	-3,2	-2,5	-0,7 в.п.	-3,4	+0,9 в.п.	-2,7	-0,7 в.п.	-2,6	-0,1 в.п.	-3,0	+0,4 в.п.	
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-4,2	-3,3	-0,9 в.п.	-3,7	+0,4 в.п.	-3,8	+0,1 в.п.	-3,7	-0,1 в.п.	-3,7	-	
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-0,4	-0,4	-	-0,4	-	-0,4	-	-3,0	+2,6 в.п.	-1,6	-1,4 в.п.	
Державний борг (прямий та гарантований)	82,3	70,8	-11,5 в.п.	78,7	+7,9 в.п.	81,6	+2,9 в.п.	79,4	-2,2 в.п.	77,9	-1,5 в.п.	
Соціальні показники												
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15–70 років	9,8	10,4	+0,6 в.п.	9,9	-0,6 в.п.	9,2	-0,7 в.п.	9,4	+0,2 в.п.	9,3	-0,1 в.п.	
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	4 149	4 699	+13,3%	4 790	+1,9%	4 993	+4,2%	5 110	+2,4%	5 130	+0,4%	

Таблиця 9

Динаміка прогнозу на 2017 рік (грудень 2015– грудень 2016 року)

Показник	Період		Відхилення (04/2016 до 12/2015)	08/2016	Відхилення (08/2016 до 04/2016)	12/2016	Відхилення (12/2016 до 08/2016)
	12/2015	04/2016					
Національні рахунки, млрд грн							
Номінальний ВВП	2 485,5	2 585,0	+4,0%	2 626,0	+1,6%	2 627,2	+0,05%
Споживання, усього	2 187,2	2 257,1	+3,2%	2 278,1	+0,9%	2 357,7	+3,5%
Валове нагромадження	382,4	410,5	+7,4%	400,3	-2,5%	424,3	+6,0%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-18,7	-27,7	-9 млрд грн	-66,9	-39,2 млрд грн	-90,5	-23,6 млрд грн
Національні рахунки, індекс, (% річна зміна)							
Реальний ВВП	3,5	2,5	-1,0 в.п.	2,9	+0,4 в.п.	2,4	-0,5 в.п.
Споживання	3,0	2,0	-1,0 в.п.	2,2	+0,2 в.п.	2,4	+0,3 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	5,0	8,9	+3,9 в.п.	5,0	-3,9 в.п.	5,6	+0,6 в.п.
Експорт товарів та послуг	5,7	4,3	-1,4 в.п.	3,2	-1,1 в.п.	3,0	-0,2 в.п.
Імпорт товарів та послуг	4,2	4,0	-0,2 в.п.	4,2	+0,2 в.п.	5,0	+0,8 в.п.
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна							
Сільське господарство	4,6	2,0	-2,6 в.п.	1,2	-0,8 в.п.	2,0	+0,8 в.п.
Промислове виробництво	4,0	3,5	-0,5 в.п.	3,9	+0,4 в.п.	3,3	-0,6 в.п.
Інфляція, індекс (%)							
Індекс споживчих цін (середній за рік)	109,8	111,0	+1,2 в.п.	110,9	-0,1 в.п.	111,7	+0,8 в.п.
грудень до грудня попереднього року	108,0	109,0	+1,0 в.п.	109,0	-	111,0	+2,0 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	110,6	109,9	-0,7 в.п.	110,6	+0,7 в.п.	111,4	+0,8 в.п.
грудень до грудня попереднього року	109,3	109,5	+0,2 в.п.	108,8	-0,7 в.п.	111,7	+2,9 в.п.
Зовнішній сектор, млрд дол. США							
Рахунок поточних операцій	-0,2	0,2	-\$0,5 млрд	-1,0	+\$1,3 млрд	-2,5	+\$1,5 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг	52,4	48,0	-8,5%	48,0	-	48,0	-
Обсяг імпорту товарів та послуг	-52,0	-49,3	-5,2%	-48,8	-1,0%	-50,0	+2,5%
Фінансовий рахунок	2,5	2,7	+7,2%	2,9	+8,2%	2,4	-17,2%
Прямі іноземні інвестиції	3,4	3,5	+\$0,1 млрд	3,4	-\$0,1 млрд	-2,5	-\$5,9 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	17,0	18,7	+\$1,7 млрд	16,3	-\$2,4 млрд	17,0	+\$0,7 млрд

продовження таблиці 9

Показник	Період		Відхилення (04/2016 до 12/2015)	08/2016	Відхилення (08/2016 до 04/2016)	12/2016	Відхилення (12/2016 до 08/2016)
	12/2015	04/2016					
Зовнішній сектор, % ВВП							
Рахунок поточних операцій	-0,2	0,3	+0,5 в.п.	-1,1	-1,3 в.п.	-2,7	-1,6 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	55,4	52,1	-3,3 в.п.	49,7	-2,4 в.п.	51,1	+1,4 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	-54,9	-53,5	+1,4 в.п.	-50,5	+2,9 в.п.	-53,2	-2,7 в.п.
Фінансовий рахунок	3,0	3,3	+0,3 в.п.	3,5	+0,1 в.п.	2,9	-0,6 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	3,6	3,8	+0,2 в.п.	3,5	-0,3 в.п.	-2,7	-6,2 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	18,0	20,2	+2,3 в.п.	16,9	-3,4 в.п.	18,1	+1,2 в.п.
Зовнішній сектор, %, річна зміна (номінальний)							
Обсяг експорту товарів та послуг	7,5	5,7	-1,9 в.п.	6,8	+1,1 в.п.	3,9	-2,9 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	6,0	5,5	-0,5 в.п.	5,5	-	2,9	-2,6 в.п.
Обмінний курс, грн/дол. США							
Середній	26,25	28,05	+6,9%	27,20	-3,0%	28,00	+2,9%
Кінець періоду	27,00	28,50	+5,6%	28,90	+1,4%	29,85	+3,3%
Державні фінанси, млрд грн							
Доходи зведеного бюджету	731,7	789,3	+7,9%	853,9	+8,2%	870,9	+2,0%
Видатки зведеного бюджету	790,0	868,5	+9,9%	910,8	+4,9%	923,5	+1,4%
Сальдо зведеного бюджету	-58,6	-79,3	+20,7 млрд грн	-56,9	-22,4 млрд грн	-52,7	-4,2 млрд грн
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-68,7	-79,5	+10,8 млрд грн	-83,1	+3,6 млрд грн	-85,8	+2,7 млрд грн
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-4,8	-3,6	-1,2 млрд грн	-71,9	+68,3 млрд грн	7,6	-79,5 млрд грн
Державний борг (прямий та гарантований)	1 923,8	1 930,0	+0,3%	1 930,0	-	1 948,0	+0,9%
Державні фінанси, % ВВП							
Доходи зведеного бюджету	32,7	30,5	-2,2 в.п.	32,5	+2,0 в.п.	33,1	+0,6 в.п.
Видатки зведеного бюджету	35,3	33,6	-1,7 в.п.	34,7	+1,1 в.п.	35,2	+0,5 в.п.
Сальдо зведеного бюджету	-2,6	-3,1	+0,4 в.п.	-2,2	-0,9 в.п.	-2,0	-0,2 в.п.
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-3,1	-3,1	-	-3,2	+0,1 в.п.	-3,3	+0,1 в.п.
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-0,2	-0,1	-0,1 в.п.	-2,7	+2,6 в.п.	0,3	-3,0 в.п.
Державний борг (прямий та гарантований)	86,1	74,7	-11,4 в.п.	73,5	-1,2 в.п.	74,1	+0,6 в.п.
Соціальні показники							
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15–70 років	9,4	9,0	-0,4 в.п.	9,0	-	9,1	+0,1 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	5 575	5 699	+2,2%	5 700	-	6 200	+8,8%

Таблица 10

Динаміка прогнозу на 2018 рік (квітень 2016 – грудень 2016 року)

Показник \ Період	04/2016	08/2016	Відхилення (08/2016 до 04- /2016)	12/2016	Відхилення (12/2016 до 08- /2016)
Національні рахунки, млрд грн					
Номінальний ВВП	2 912,2	2 968,2	+1,9%	2 999,3	+1,0%
Споживання, усього	2 559,4	2 557,1	-0,1%	2 632,4	+2,9%
Валове нагромадження	481,4	461,4	-4,2%	484,0	+4,9%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	0,3	-80,5	-80,8 млрд грн	-73,0	+7,5 млрд грн
Національні рахунки, індекс, (%), річна зміна					
Реальний ВВП	3,0	3,6	+0,6 в.п.	3,1	-0,5 в.п.
Споживання	3,1	2,8	-0,3 в.п.	2,7	-0,1 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	3,9	5,0	+1,1 в.п.	5,8	0,8 в.п.
Експорт товарів та послуг	4,4	5,3	+0,9 в.п.	4,4	-0,9 в.п.
Імпорт товарів та послуг	4,9	5,7	+0,8 в.п.	5,1	-0,6 в.п.
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна					
Сільське господарство	2,4	2,8	+0,4 в.п.	3,8	+1,0 в.п.
Промислове виробництво	4,6	4,6	-	4,5	-0,1 в.п.
Інфляція, індекс (%)					
Індекс споживчих цін (середній за рік)	107,8	106,9	-0,8 в.п.	108,2	+1,3 в.п.
грудень до грудня попереднього року	107,3	106,0	-1,3 в.п.	108,0	+2,0 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	109,4	106,9	-2,4 в.п.	108,2	+1,3 в.п.
грудень до грудня попереднього року	107,9	105,9	-2 в.п.	108,2	+2,3 в.п.
Зовнішній сектор, млрд дол. США					
Рахунок поточних операцій	0,4	-2,5	+\$2,9 млрд	-2,6	+\$0,1 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг	50,8	50,0	-1,6%	50,0	-
Обсяг імпорту товарів та послуг	-51,3	-51,6	+0,7%	-52,4	+1,5%
Фінансовий рахунок	3,3	3,2	-1,5%	2,0	-37,5%
Прямі іноземні інвестиції	4,0	3,7	-\$0,3 млрд	-3,9	-\$7,6 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	21,4	18,6	-\$2,8 млрд	18,9	+\$0,3 млрд

продовження таблиці 10

Показник	Період		Відхилення (08/2016 до 04/- 2016)	12/2016	Відхилення (12/2016 до 08/- 2016)
	04/2016	08/2016			
Зовнішній сектор, % ВВП					
Рахунок поточних операцій	0,4	-2,5	-2,9 в.п.	-2,6	-0,1 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	50,4	49,5	-0,9 в.п.	49,9	+0,4 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	-50,9	-51,1	-0,2 в.п.	-52,3	-1,2 в.п.
Фінансовий рахунок	3,7	3,7	-	2,3	-1,4 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	3,9	3,6	-0,3 в.п.	-3,8	-7,4 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	21,2	18,4	-2,8 в.п.	18,9	+0,5 в.п.
Зовнішній сектор, %, річна зміна (номінальний)					
Обсяг експорту товарів та послуг	5,2	7,3	+2,1 в.п.	5,6	-1,7 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	4,7	6,3	+1,6 в.п.	5,4	-0,9 в.п.
Обмінний курс, грн/дол. США					
Середній	28,90	29,38	+1,7%	29,95	+1,9%
Кінець періоду	29,00	29,00	-	30,10	+3,8%
Державні фінанси, млрд грн					
Доходи зведеного бюджету	916,8	947,5	+3,4%	960,0	+1,3%
Видатки зведеного бюджету	981,9	999,9	+1,8%	1 040,0	+4,0%
Сальдо зведеного бюджету	-62,3	-74,4	+12,1 млрд грн	-80,7	+6,3 млрд грн
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-71,0	-83,7	+12,7 млрд грн	-92,7	+9,0 млрд грн
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-1,5	0	-1,5 млрд грн	0	-
Державний борг (прямий та гарантований)	2 150,6	2 062,6	-4,1%	2 151,7	+4,3%
Державні фінанси, % ВВП					
Доходи зведеного бюджету	35,5	36,1	+0,6 в.п.	36,5	+0,4 в.п.
Видатки зведеного бюджету	38,0	38,1	+0,1 в.п.	39,6	+1,5 в.п.
Сальдо зведеного бюджету	-2,4	-2,8	+0,4 в.п.	-3,1	+0,3 в.п.
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-2,7	-3,2	+0,4 в.п.	-3,5	+0,3 в.п.
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-0,1	0	-0,1 в.п.	0	-
Державний борг (прямий та гарантований)	83,2	78,5	-4,6 в.п.	81,9	+3,4 в.п.
Соціальні показники					
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15–70 років	8,4	8,4	-	8,8	+0,4 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	6 360	6 300	-0,9%	7 026	+11,5%

Таблица 11

Відхилення прогнозів на 2016-2018 роки (станом на грудень 2016 року)

Період	Прогноз на 2016	Прогноз на 2017	Прогноз на 2018	Відхилення (2017 від 2016)	Відхилення (2018 від 2017)
Показник					
Національні рахунки, млрд грн					
Номінальний ВВП	2 321,3	2 627,2	2 999,3	+13,2%	+14,2%
Споживання, усього	2 054,8	2 357,7	2 632,4	+14,7%	+11,7%
Валове нагромадження	358,9	424,3	484,0	+18,2%	+14,1%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-102,4	-90,5	-73,0	+11,9 млрд грн	+17,5 млрд грн
Національні рахунки, індекс, (% , річна зміна)					
Реальний ВВП	1,1	2,4	3,1	+1,3 в.п.	+0,7 в.п.
Споживання	1,5	2,4	2,7	+0,9 в.п.	+0,3 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	5,5	5,6	5,8	+0,1 в.п.	+0,2 в.п.
Експорт товарів та послуг	-3,9	3,0	4,4	+6,9 в.п.	+1,4 в.п.
Імпорт товарів та послуг	-2,5	5,0	5,1	+7,5 в.п.	+0,1 в.п.
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна					
Сільське господарство	2,5	2,0	3,8	-0,5 в.п.	+1,8 в.п.
Промислове виробництво	1,9	3,3	4,5	+1,4 в.п.	+1,2 в.п.
Інфляція, індекс (%)					
Індекс споживчих цін (середній за рік)	114,0	111,7	108,2	-2,3 в.п.	-3,5 в.п.
грудень до грудня попереднього року	112,2	111,0	108,0	-1,2 в.п.	-3,0 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	119,0	111,4	108,2	-7,6 в.п.	-3,2 в.п.
грудень до грудня попереднього року	130,0	111,7	108,2	-18,3 в.п.	-3,5 в.п.
Зовнішній сектор, млрд дол. США					
Рахунок поточних операцій	-2,3	-2,5	-2,6	+\$0,2 млрд	+\$0,1 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг	45,1	48,0	50,0	+6,4%	+4,2%
Обсяг імпорту товарів та послуг	-48,7	-50,0	-52,4	+2,7%	+4,8%
Фінансовий рахунок	2,4	2,4	2,0	-	-16,7%
Прямі іноземні інвестиції	-3,4	-2,5	-3,9	+\$0,9 млрд	-\$1,4 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	15,5	17,0	18,9	+\$1,5 млрд	+\$1,9 млрд

продовження таблиці 11

Показник \ Період	Прогноз на 2016	Прогноз на 2017	Прогноз на 2018	Відхилення (2017 від 2016)	Відхилення (2018 від 2017)
Зовнішній сектор, % ВВП					
Рахунок поточних операцій	-2,5	-2,7	-2,6	-0,2 в.п.	+0,1 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	49,8	51,1	49,9	+1,3 в.п.	-1,2 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	-53,8	-53,2	-52,3	+0,6 в.п.	+0,9 в.п.
Фінансовий рахунок	3,0	2,9	2,3	-0,1 в.п.	-0,6 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	-3,7	-2,7	-3,8	-1,0 в.п.	+1,1 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ, млн дол. США	17,1	18,1	18,9	+1,0 в.п.	+0,8 в.п.
Зовнішній сектор, %, річна зміна (номінальний)					
Обсяг експорту товарів та послуг	-5,6	3,9	5,6	+9,5 в.п.	+1,7 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	-1,6	2,9	5,4	+4,5 в.п.	+2,5 в.п.
Обмінний курс, грн/дол. США					
Середній	25,64	28,00	29,95	+9,2 %	+7,0%
Кінець періоду	27,00	29,85	30,10	+10,6 %	+0,8%
Державні фінанси, млрд грн					
Доходи зведеного бюджету	736,7	870,9	960,0	+18,2 %	+10,2%
Видатки зведеного бюджету	805,3	923,5	1 040,0	+14,7%	+12,6%
Сальдо зведеного бюджету	-68,6	-52,7	-80,7	-15,9 млрд грн	+28,0 млрд грн
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-86,9	-85,8	-92,7	-1,1 млрд грн	+6,9 млрд грн
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-37,4	7,6	0	-45 млрд грн	+7,6 млрд грн
Державний борг (прямий та гарантований)	1 807,8	1 948,0	2 151,7	+7,8%	+10,5%
Державні фінанси, % ВВП					
Доходи зведеного бюджету	31,7	33,1	36,5	+1,4 в.п.	+3,4 в.п.
Видатки зведеного бюджету	34,7	35,2	39,6	+0,5 в.п.	+4,4 в.п.
Сальдо зведеного бюджету	-3,0	-2,0	-3,1	-1,0 в.п.	+1,1 в.п.
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-3,7	-3,3	-3,5	-0,4 в.п.	+0,2 в.п.
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-1,6	0,3	0	-1,9 в.п.	+0,3 в.п.
Державний борг (прямий та гарантований)	77,9	74,1	81,9	-3,8 в.п.	+7,8 в.п.
Соціальні показники					
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15–70 років	9,3	9,1	8,8	-0,2 в.п.	-0,3 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	5 130	6 200	7 026	+20,9%	+13,3%

Методологічні пояснення до таблиць 3, 7, 8, 9, 10 та 11

Агреговані номінальні величини та індекси розраховані як медіана відповідних показників, наданих усіма прогнозуючими організаціями-учасниками (експертами) опитування.

Узагальнені значення величин, що прогнозуються як відсоток від ВВП (зокрема, показники зовнішнього сектору та бюджету), розраховані як відношення медіани номінального значення показника до відповідного значення ВВП розрахованого, також, по медіані. Показники, що прогнозуються у доларах США, розраховані як відсоток від ВВП з використанням медіани обмінного курсу.

Консенсусне значення дефіциту/профіциту бюджету розраховані як різниця між медіаною показників доходів та видатків.

При підготовці випуску організаціями-учасниками (експертами) опитування були надані такі матеріали:

- припущення прогнозу щодо економічної політики, яка проводитиметься у 2016–2018 роках, та деякі кількісні екзогенні параметри розвитку (наведені у табл. 3);
- прогноз основних макроекономічних показників на 2016-2018 роки (наведені у табл. 7);
- додаткові текстові пояснення окремих організацій щодо припущень прогнозу;
- експертна оцінка ризиків на 2016–2018 роки (наведені у табл. 4, 5 та 6).

У підготовці випуску брали участь: Наталя Горшкова
Валерія Войтенко
Олександр Мануїлов
Людмила Хмелюк

Контактна інформація:

Департамент економічної стратегії та макроекономічного прогнозування Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

Електронна адреса: lkhmelyuk@me.gov.ua
Контактний телефон: (044) 253-93-29

